

TUỔI H A

TẠP CHÍ GIAI TRÍ VÀ GIÁO DỤC THANH THIẾU NHI

THÁNG M. MỘT 74

228

TUỔI HOA

TẠP-CHÍ GIÁO-DỤC VÀ GIẢI-TRÍ THANH-THiếu-NHI

Trang số này

LINH HƯƠNG	3	Chim nhở
LÊ THỊ THÁI BÌNH	9	Hương xưa
PHẤT MỤC NHÂN NGHỊ	14	Mộng Hồi Sinh của loài người
ML. HOA	17	Tim Hồng
ĐINH THỊ KIM LAN	21	Hái trái mơ đầu
NGUYỄN THANH SƠN	24	NOBEL vị mệnh thường quân và những chuyện hậu trường.
HỒNG HẠNH	27	Trang tóc dài
ĐỖ KHÁNH HỒNG LIÊN	35	Mùa hoa vàng chín
MINH QUÂN	39	Một chuyến phiêu lưu (II)
NGUYỄN THAI HẢI	47	Khu Vườn Hạnh Phúc.

Thơ :

Nguyễn Phước Tiểu Di. Đỗ Chu Thăng. Đỗ thị Hồng Liên.
Vị Tha. Hiền Thi Họa My. Thi Vũ. Trần Đức Oanh. La Ty.
Trần thị Nguyệt Mai. Nguyễn thi Vọng.

Danh ngôn, 11. Sổ tay bách khoa, 19. Giai thoại, 29. Tuổi Hoa
khắp năm châu, 32. Cười bò, bò cười, 38. Dziel Dzacc, 45. TH và bạn
đọc, 56. Bìa sau, 57. Tin sinh hoạt, 58.

● Hình bìa của HÀ TĨNH

NĂM THỨ XIII ● BỘ MỚI ● SỐ 228 ● Ngày 01.11.1974

Chủ nhiệm :
CHÂN TÍN

Thư ký Tòa soạn :
HÀ TĨNH

Quản lý :
VÕ VĂN HỮU

Bưu phiếu, chi phiếu đề tên VÕ VĂN HỮU

Thư từ, bài vở gửi HÀ TĨNH

Tòa soạn : 38, Kỳ Đồng Saigon 3 — Điện thoại : 99.034

Chim nhớ

LINH HƯƠNG

CÁI điều bé nhỏ mà to tát đó đã xảy ra. Ngọc ời. Nhưng tiếng đó chìm đắm trong tim, mê man trong lòng Thỏ. Những dấu chân lặng trầm như vừa in lổn hôm qua, ánh nhìn còn rộn rã hôm kia. Thấy gì không Ngọc, trên đỉnh trời sau mây trắng che là hương bay là kỷ niệm, Thỏ ngàng nhìn lên mãi theo. Cũng đành thôi trả lại Thượng Đế, những gì mà đôi tay khờ khạo Thỏ không giữ nổi, ngác ngơ ánh mắt hoài không tìm thấy. Ngọc ời. vẫn nghĩ là ấm đến se lòng nếu được đứng đây và gọi thăm tiếng đó. Còn nhớ cô bé thuở nhỏ đầy ắp hồn nhiên, rạng rỡ như những đóa rạng đông đỏ má tím tím cười với cô nhỏ lật tay trên trang sách tô đậm hai chữ bóng chim và đôi cánh mờ nhạt nền trời trắng. Ừ ngày xưa là tám cá. Ừ Ngọc là bóng chim. Loài chim đã mất dấu từ lâu. Thỏ học hết Aves cũng không tìm thấy.

Hay là Aves đã biến chủng. Hay là Aves địa khai. Loài Hải Âu xa xứ làm Thỏ phải mừng tượng đại dương. Loài chim trời bé bỏng làm Thỏ ngỡ lằm lẩn trong mây. Loài chim núi cao chót vót đỉnh Lang Biang Thỏ nhìn xuống chung quanh. Ngọc đang ở đâu. Ngọc đang làm gì. Có nhìn thấy Thỏ đứng đây. Có nhìn thấy Thỏ che tay tìm kiếm. Núi đồi, thung lũng quanh đây, nơi nào có Ngọc, nơi nào Ngọc dài cánh đi xa, ngọn tóc nào làm mềm bước chân Ngọc. Trả Ngọc lại cho Thỏ và mặc tình yêu sách. Xin hãy vì Thỏ tội nghiệp.

Bốn giờ chiều sương Đà Lạt mang mang, Thỏ về thôi. Dốc Lang Biang trùng trùng bước chân. Hai gỏi Thỏ rung, đôi mắt rung rung, mặt đất đỏ như xoài dài ra, bầu trời nặng trĩu trên lưng. Cái gì Thỏ thấy trên đất. Cái gì Thỏ nhớ ở trên trời. Cái gì làm Thỏ hiểu đoạn

đường đang ngăn lại. Thỏ ơi Thỏ ơi, chỉ khi nào không còn trời không còn đất thì thôi Thỏ sẽ không phải nhớ thương, thì thôi Thỏ không phải ngỡ ngàng chiều nay. Sáu giờ thành phố nép trong sương. Mimosa rục nhà ai. Anh Đào thì ủ ê quá lắm. Trạng Nguyên vòng lối xe qua. Thỏ thương Anh Đào. Và nhớ những đóa hoa nhỏ vàng cửa lớp. Mỗi buổi sáng sớm ôm tập đi qua Thỏ dừng lại và mấy lần đứng chùi mắt. Sao hoa cứ rủ nhau ời ngang những khung kính đóng và tấm cửa dày to như chắn lối kỷ niệm sau lưng. Sao hoa như là nước mắt. Sao hoa như là trời mưa mà Thỏ là tượng đá héo mòn.

Nhớ buổi chiều lên Lan Anh. Tại sao không là Lan Anh hén Ngọc. Ngôi nhà mái đỏ cong cong, trời lạnh và những thân thông vút cao tỏa đám lá sồi tròn phất lên trong bầu trời sượt lướt. Cây Huỳnh Anh vàng rục. Thỏ lên Thấy hái một nhánh ép kỹ trong vở. Quê quá Ngọc ơi, chiều nay thấy vừa viết lại giùm. Lang hanh — và Thỏ thì ngượng ngùng không dám hỏi lại.

Ngọc ơi, Thỏ đề dành đề hỏi Ngọc. Ngọc yêu cây quá lắm. Ngọc giới đề cho Thỏ phục và Ngọc đi đề cho Thỏ nhớ. Ngọc ơi, Ngọc là chim gì Thỏ chưa biết, Thỏ chưa định được tên. Hề cất cánh là xa ngút mắt, là nhòa nhạt dấu chân.

Mơ hồ Thỏ thấy một chiếc lưới, mơ hồ Thỏ thấy những mắt lưới tròn trĩnh bằng tơ óng rất mịn. Ngọc ơi chớ mắc chân vào nhé... Chớ..., nhé.

Buổi tối đi ăn xe đưa Thỏ về bị lạc, chạy quanh co trên những đường phố gấp ghe, hồ Xuân Hương khi ẩn khi hiện, Thỏ tìm thấy ngôi thánh đường nhỏ xinh ngủ rất ngoan trong khuya và thăm thía được — thành phố buồn — bài hát nhỏ bạn ngẫu ngao hôm chiều mới đến thác Prenn.

Hôm sau cáo ốm con bé chui vào phòng ngủ. Nhớ ngày thứ Bảy Ngọc đi học sớm. Ngày Chủ Nhật đi lễ. Khung trời nào của Ngọc, có lạnh và buồn như ở đây không và Thỏ tha hồ mơ xa, mãi khi tiếng cửa mở ra và nhỏ bạn về với gói bánh trái tim ấm áp. Ô, cái bánh Thỏ thích. Tuyệt cú mèo đề ngâm trong miệng, đề mắc đèn cái bụng đói meo, và đề ấm khi Đà Lạt lạnh Ngọc ơi Ngọc, phải chi có Ngọc đề Thỏ được chia nửa trái tim. Ngọc ăn ngon và nhớ cần nề nề thôi nhé.

Thỏ vừa gặp lại bạn của Ngọc, nhớ Chi không. Chi đã có người ta rồi đấy Ngọc ơi. Bao giờ Ngọc sẽ có hồ Ngọc, rồi Ngọc sẽ quên Thỏ? Rồi Ngọc sẽ như Mimosa vô tình? Rồi Thỏ sẽ như Pensee yếu đuối? Một bữa ngồi học, chỉ còn tưởng tượng có ngày nào đó Thỏ

sẽ gặp lại Ngọc mà chỉ lặng thầm nhìn nhau — qua vai một người thứ ba — đủ để Thỏ chơi với, có một lượn sóng lớn vừa xô tới ném Thỏ ngã sấp trên mặt cát và Thỏ không buồn đứng dậy, để một lần nằm yên với những mảnh sò lấp lánh chung quanh, để một lần nằm lại những giòng cát chảy qua kẽ tay. Mặt trời đang nắng trên cao, bóng cây đang nghiêng vào bàn học. Janthina tím mộng mên, ai xui Thỏ yêu loài ốc bé bỏng này. Bé bỏng nên hoài hoài thôn thức đại dương. Nhỏ nhoi nên mất dấu loài chim trắng. Mà hình như chẳng loài chim nào biết nói chia xa. Thế nên Thỏ nhớ, như nhớ những sáng hoa tươi chợ Đà Lạt. Bốn mươi lăm bậc thềm Thỏ vội vã. Mười một đóa hồng mუმ mუმ như vừa tròn lại tuổi Sinh Nhật. Một đóa hồng Ngọc cất mãi theo, còn Thỏ giữ những cánh hồng rực rỡ tìm hoài ngày tháng Ngọc để lại.

MƯA xuống phố tối qua. Nhánh đa Thỏ hái trộm không đủ che mưa ướt. Thỏ thích đi dưới mưa — thích thật thích — nhưng nhất sợ khi phải tỏ ý mình vì... chẳng ai thích như thế cả. Nhưng mấy nhỏ bạn chung quanh trời mưa chúng còn ra vẻ dầm ấm và ồn ào hơn chợ vỡ. Và Thỏ dĩ nhiên — để cảm thấy lẻ loi, thân nhiên ra về dưới mưa. Mưa đầu mùa trong

suốt dịu dàng. Thỏ vừa đi vừa ngược mắt nhìn hai hàng Lim hoa vàng, êm ả với những nốt nhạc lovely summer ngân nga trong đầu. Mùa hè mùa Thỏ không bãi cát vàng tít tắp, không biển xanh ồn ào sóng, chỉ có sách vở và đèn trắng đêm cho những hôm vào thi. Nhiều khi cảm thấy mình sẽ vượt qua hết cả. Nhưng có lúc thật lòng Thỏ thấy không dám đương nổi và không nên được phải luống cuống kêu lên: Ngọc ơi, phải chi Ngọc cùng đi với Thỏ. Như thế sẽ nhẹ lòng Thỏ biết bao nhiêu.

Bây giờ cùng đi với Thỏ chỉ có cành đa mới hái, nụ hoa đầu tiên vừa hé ra. Nhỏ bạn xui Thỏ hái đóa, và tối qua Thỏ cứ phập phồng sợ cây đa nhỏ sẽ tàn tạ vì giận hờn và làm con bé sáng sớm nay phải ghé lại trường để thăm. Hai cây đứng thật ngay 2 bên đường đi làm Thỏ cứ tưởng chúng sẽ cúi mình khi Thỏ đi ngang, thích thật thích đề nghị mình là Công Chúa, có khi là Ông Vua của thần dân Hoa cỏ.

Công chúa mà trời nắng thì nóng đầu còn trời mưa thì ướt áo. Chiều nay trời sẽ mưa thêm và Thỏ nhớ cái người bên đường trốn mưa gọi Thỏ bảo: Cô bé, trời mưa mà. Vâng. Thỏ biết, trời đang mưa và ông có thấy là đứng nhìn mưa sẽ buồn mà đi dưới mưa thì tuyệt vời không.

Hình như ông ta không hiểu và Thổ phải đi mau vì những hạt mưa nặng trên tóc hơn. Thổ đi và nghĩ lan man. Ngọc ơi, Ngọc có phải bươn bả dưới mưa không, phải xếp cánh dưới mưa không. Chị Hai Thổ đoán chừng là Ngọc phải mưa sinh. Ra trường rồi thì phải lo kiếm tiền. Những tiếng đồ to tát quá, nặng nề quá. Một hôm Thổ than thở với chị Hai, có một mình chị Hai đề thủ thi — chị Hai, chị Hai, em nhớ Ngọc — và Thổ nhìn chị một cách tin tưởng, như thể chị Hai xách được Ngọc trong đôi mắt Thổ ra đề giữa 2 chị em. Nhìn chị Hai trả lời nghiêm trang, Thổ thoáng liên tưởng đến mấy nữ chiêm tinh bên cạnh những quả bóng kỳ diệu. Nếu được là thân chủ của họ, điều thỉnh cầu đầu tiên của Thổ là muốn trông thấy Ngọc ra sao. Ngọc ơi, Ngọc đang ra làm sao? Ngọc có cười tươi với ai như đã cười với Thổ ngày xưa không. Có còn lặng nhìn xa bằng khuôn mặt đắm đuối trong trời mưa. Có còn chờ đợi những sáng thứ Bảy, có còn mong ngóng những trưa thứ Tư.

Bây giờ bay ngang Thổ có rất nhiều quả bóng lung linh soi tỏ lại một quả khứ êm đềm. Có lúc Thổ cố thấy trong bầu trời, trên mặt đất hình ảnh Ngọc. Như thế đi đâu cũng không sợ mất Ngọc. Ngọc đang theo dõi Thổ như ngay nào đã từng dõi theo. Ngọc đang

quan sát Thổ. Thổ đang đi ngang bằng và xóa một dấu cộng thấy viết thành 1 dấu trừ và quay lại mỉm cười với Ngọc: dấu trừ — có nghĩa là — ngày mai không gặp được. Không có giờ cours ngày mai. Ngọc ơi, Thổ nhớ hai chiếc răng cười rất xinh. Một ngày nghỉ học, đứng trong phi trường đưa chị Ba Thổ đi, một người giống Ngọc quá đời cũng bước lên phi cơ. Sau khung kính lớn Thổ đứng nhìn xuống sân bay, hai cánh cửa khép lại sau lưng người ấy, chiếc thang được đẩy đi. Con chim sắt lướt một đường êm trên phi đạo, vòng trở lại, cất đầu lên, nhô dần và khuất trong mây, chỗ góc kính có viên nẹp màn xanh. Đường như Thổ cũng mất mát một cái gì. Ngọc ơi, giờ này Ngọc đang học Mammalia. Nhắm mắt lại, như đứng trước một quả bóng thủy tinh Thổ thấy rất rõ màu phấn trắng muốt trên góc bằng đen, chữ Cha viết đều, mạnh và đẹp. Quả bóng xoay về phía Ngọc, đầu hơi cúi xuống quyền vờ dầy chữ và hình, Ngọc đang tô lại đường rãnh họ Macacus. Quả bóng chậm lại và ngừng hẳn khi đôi mắt Ngọc ngược lên. Trời ơi, sao vô đời mong mên, với với. Ngọc có những hai quả bóng thủy tinh lóng lánh trong mắt. Có nhìn thấy Thổ — như Thổ thấy Ngọc — không. Mưa nhẹ trên lớp lớp xe đậu dài trong sân. Và Thổ muốn vẽ trường che đầu bằng một quyền

tập chờ Ngọc dưới cồng. Thổ sẽ hỏi Ngọc không sợ mưa ướt sao vì Ngọc sẽ quên mang áo mưa và Ngọc sẽ hỏi Thổ có muốn nhờ Ngọc chép lại bài giùm không.

Ngọc ơi. Có những lần Thổ bảo với Chi, với Loan, sao Ngọc dễ thương, trên sự dễ thương một chút nữa. Chi chỉ cười vì Chi mới mơ hồ cảm thấy thế, Loan cười nhẹ vì muốn trêu cách diễn tả của Thổ. Điều làm Thổ thích là đứng nhìn Ngọc dễ quyền vờ Thổ, một cách nâng niu nhẹ nhàng giữa những quyền vờ của Ngọc. Cũng chính là giây phút Thổ biết được Ngọc chưa mất — chưa biến đi trong đời Thổ. Thổ ích kỷ, dù Ngọc đã tỏ cho Thổ thấy tình bạn và sự xa cách không ảnh hưởng gì nhau. Thổ, đau lòng từ phút đầu Ngọc nói chia xa. Nó êm ả như buổi sáng Thổ nhìn mây bay cắt cánh ngang khung kính: không một tiếng nào vang đến vương cửa Thổ đứng. Cũng như hôm trời Saigon mưa bay Thổ nhìn tên Ngọc trên bảng lỏng trong ô kính. Ngọc đã xong, đã ra đi. Thổ còn lại đây và muốn khóc nhiều quá. Ngọc ơi mưa ray rít tối nay, nhỏ thánh thót lên mấy cánh bông giấy trước cửa sổ. Chị Hai ngồi bên cạnh và những tiếng đó như muốn nói giùm Thổ: chị Hai, em nhớ Ngọc.

Dấu trừ có nghĩa là Thổ còn thiếu. Thổ còn nợ Ngọc. Ngọc vẫn ở chung quanh Thổ, mỗi thứ, mỗi vật đều nhắc Thổ một cách lờ làng. Ngọc có đến đây và Thổ ở lại đây để mà thăm thía dịu dàng về sự vắng mặt của một Thiên Đường mất dấu nào đó. Ngọc đi, Thổ mất mát nhiều quá. Giàn Lan Hoàng Hậu trước lầu thực tập mùa mưa đến đây những lộc non và tỏa nhánh rợp lối đi, hờn hờ cười cợt mỗi độ gió về, có biết được nỗi sứt se của Thổ lồng trong muôn bóng lá trập trùng — Khi đi dưới những hàng cây?

Vẫn biết Ngọc là chim, là gió sớm mai, là tờ hồng phiêu bạt là vì tình tú lạng lẽ nhất. Thổ chỉ là cảnh đợi muốn là bầu trời là biển rộng để suốt đời dõi theo. Bởi Thổ biết trong sự tuần hoàn của vũ trụ, Ngọc nhỏ bé mà kiêu hãnh không khép mình vào khuôn khổ đó. Ánh mắt Thổ e rồi cũng không theo kịp dấu chim trời xa ngút mắt. Mùa này năm tới mưa lại nhỏ xuống hàng Trước Đào bóng thắm đỏ trong sân. Ngày này năm tới hoa Lim vàng công vào ra. Tháng này năm tới gió lại gợn gợn âm mát trên lớp lớp cây keo vừa ngã bớt một số cánh và tràn màu xanh mịn màng xuống đường phố.

(xem trang 46).

NGUYỄN PHƯỚC TIỂU DI
Phiên t3 (222)

Sinh nhật

Nên bồi ai nhớ (229)

chim về hát với mưa thơm
ngàn cây thấp nển như mừng
tuổi ta

vì sao nhỏ mới đêm qua
chớp đôi mắt ướt chờ tờ áo trắng
như trời mở hội hoa đăng
trăm cây cỏ hát tương bằng đêm
nay

sương tàn rơi xuống môi say
hồ biêng biếc sóng giục ngày
điêu chân
ta mười tám tuổi băng khuôn
nụ hoa tím ngát trong vườn chiêm
bao

mùa sang nhất đóa trúc đào
nghe trong giấc mộng lao xao
tiếng cười

mưa ngoan rơi thấm vai người
đồng sông nhỏ cũng ngậm ngùi
nghe mưa
tháng mười một buổi lòng chưa
môi cười ngát mãi với mùa đang
qua.

Mùa xưa

● có hạt mưa đầu tiên
vỡ trên bờ tóc mượt
em, mộng rất hồn nhiên
ngủ vui trên cỏ ướt

● tiếng hát nào xa vắng
ru đời hồng hạnh phúc
ngày cổ dài trăm năm
trong mùa xưa, hoa cúc?

● chim hát trên cành khô
từng lời ca man dại
đời sống rất mơ hồ
bây giờ và mãi mãi

● em có nghe bụi mưa
qua tim từng giọt biếc
em có hay mùa xưa
phai rồi không tưởng tiếc

● ngày tháng đã qua đi
âm thầm không ai biết
mưa bất hồn chim Di
hát mỗi lời giữ biệt

Còn nữa (212)
Hương xưa,

LÊ THỊ THÁI BÌNH

TÔI lại trở về đây. Tóc vẫn bay dài trong gió, tà áo vương vít ôm tròn mỗi bước chân đi và lòng rưng rưng biết bao hoài niệm.

Tôi cúi đầu thật thấp nhìn mũi giày, chợt nhớ lại ngày xưa...

Con bé rụt rè đứng nép ngoài cửa văn phòng. Tiếng bố nói chuyện bên trong với bà Hiệu trưởng:

— Vâng thưa bà, chúng tôi là quân nhân nay đây mai đó, thành thử việc học hành của con em có khi cũng gặp nhiều trở ngại...

Có tiếng trả lời, giọng Huế nghiêm nghị mà vẫn ngọt ngào. Con bé lơ đãng nghe tiếng được tiếng mất, đôi mắt buồn rầu vẫn bám lấy màn mưa — Mưa chỉ mà kỳ cục, mà dai dẳng kéo dài từ sáng đến trưa, từ chiều đến tối... Mưa ào ào, mưa nghiêng ngả. Nhớ sao là nhớ những cơn mưa Nha trang vội vã thoáng đến rồi đi như đứa nhỏ khóc vội, được mẹ bỗng là đã nhoèn miệng cười lý lắc. Nhớ sao là nhớ bãi biển cát nóng lửa từng bước chân đi, làn nước xanh mặn chát trôi nổi từng đám rong vạt vờ. Nhớ

sao là nhớ ngôi trường im ả còn in đậm màu phượng đỏ báo hiệu mùa hè.

Vậy là xa rồi sao? Xa cô Đại với nụ cười âu yếm? Xa thầy Ngưng, thầy Tánh. Thấy Tánh nghiêm nghị học trò dè dặt nào cũng sợ, nhưng phê trong học bạ những tiếng nghe ngọt lịm cả người: “Học và hạnh đều đáng khen”. Ồi là thầy Tánh. Biết vậy mình đã thương thầy nhiều hơn. Còn thầy Ngưng dạy Sử địa thì tại nó gọi là “Lão Địa xỉ tốp”. Xỉ tốp là ngưng mà lại! Thấy gọi “Các cô các cậu” cái giọng êm như ru, không có đứa nào ghét thầy cho nổi. Còn thầy Vỹ, thầy Vỹ dạy vẽ. Một hôm thầy khoa tay trên bảng họa cảnh tre đẹp khủng khiếp. Có đứa đại dốt xuýt xoa: “Đẹp quá!”. Bất ngờ thầy quay lại nghiêm giọng hỏi: “Người nào vừa nói?”. Nhỏ Thuý đứng dậy cười cười: “Thưa thầy con!”. — “Học trò bình phẩm giáo sư là vô lễ. Chệ ngồi xuống, zéro!”. Cha mẹ ời! Ngờ đâu thầy ác liệt đến thế. Từ đó nhỏ Thuý tặng thầy biệt danh là “Lão Đuôi”. Vỹ là cái đuôi, như “nhất thủ nhì vỹ” ấy mà.

Bỗng từ văn phòng bố bước ra. Thấy liền đưa con gái nhỏ đứng co ro bên cánh cửa, tà áo dài trắng ngả màu vàng. Con bé nom thật quê kệch mà thật lạ lùng. Khoe miệng như đang mỉm nụ cười băng khuôn, đôi mắt ướt mờ nhìn sừng màn mưa. Bố háng giọng, con nhỏ giật nảy mình theo bố bước ra xe Jeep.

Thế là con bé chính thức nhập tịch dân Bùi thị Xuân. Bùi thị Xuân tục gọi Bùi thị Xuân hay Bùi thị Trạ (1) hay Bùi thị Hiếu (2) — gồm cái trường sao mà lắm biệt danh đến thế. Ngày đầu tiên từ xe GMC chở học sinh bước xuống, con bé đã thấy là trường đẹp, nhưng tà áo trắng lung linh nổi rõ trên nền đỏ sẫm của đất màu và của tường vôi. Những chiếc áo len đen ôm kín thân mình mập mạp, những gò má đỏ hồng. Trường đẹp và người cũng đẹp. Nhưng trường lạnh và người cũng lạnh.

Vào lớp, đón mừng con bé chỉ là những cặp mắt xa lạ đứng đứng, không những thế còn có những cái cau mày ác ý. Có thêm danh:

— Lê thị Thái Bình.

— Dạ có!

• A! •. Nghe có tiếng à nhỏ nỉ ở thoát ra. • Con nhỏ đen thui, coi cái bản mặt thấy ghét •. Thái Bình mở

to đôi mắt nhưng cố thu nhỏ thân mình. Cố không nghe, không thấy và không biết chi cả.

Bây giờ cô bầu trưởng lớp. Lớp có hai chị lớn coi gổ ghẽ hơn cả, một chị tên Bình một chị tên Phương cả hai đều họ Nguyễn. Chị Bình coi sắc sảo, ăn nói danh thép khôn ngoan vậy mà tụi nó lại bầu chị Phương. Chị Phương coi cái tướng hiền như cục đất. Chị nhìn cả lớp cười mỉm; nhỏ Thái Bình cũng quay lại cười ké với chị một cái. Thấy chị là đã thương liên, nhưng cũng phải mấy hôm sau mới mon men làm quen được với chị. Rồi dần dà, nhiều đứa cũng mở rộng cửa lòng • đón tiếp nhỏ Thái Bình. Nói thế có nghĩa là tụi nó đã bằng lòng cho con nhỏ chơi chung những trò n mọi, ở ăn quan, đá năm hòn v.v... Đã thấy con nhỏ cất tiếng cười ròn rã trong những buổi ra chơi.

Một hôm nhỏ Bích Hà rủ rê:

— Ê, Bình nè, ngày mai học hai buổi mày xin phép ở lại đi nghe. Tụi tao dân mày đi hái hoa súng vui chết luôn.

Ờ, rồi. Mai mày cũng ở lại nghe?

— Không phải mình tao. Nhưng bốn đứa cơ!

Bữa sau nhỏ Bình đi học cặp kè theo khúc bánh mì bự. Chỉ mong cho buổi học mau hết. Thùng, thùng, trống đánh nghe sao vui tại

(1) Bùi thị Trạ: tiệm bán gạo và tạp hóa

(2) Bùi thị Hiếu: tiệm cầm đồ bình dân ở thành phố Dalat

quá. Quay lại sau nhỏ Bích Hà đang nháy nhó cặp mắt ra hiệu.

Năm đưa phóng ra sau đôi. Nhỏ Lý sải hai tay chạy ào xuống miệng la rú như mọi da đỏ. Tới ngang cây thông học trò, cả bọn dừng lại. Cây thông này có một đặc điểm là những vị sinh viên Đại học trưa trưa đi về ngang đó, thế nào cũng thấy lung lảng những tà áo dài màu trắng đu đưa. Có đóa còn núp sau đám lá thông thò khuôn mặt ra le lười giả làm ma. Ma thì chẳng giống, chỉ giống câu cã dao :

*Trông xa em như hoa thiên lý
Trông gần em như... khi leo cây.*

Dĩ nhiên nhỏ Bình cũng leo vắt vèo ngồi trên một chạc ba. Miệng nhai bánh mì nhồm nhoàm nghe nhỏ Thanh để nghị :

— Chừng ăn xong tại mình nghĩ chút, rồi qua thung lũng hái hoa súng nghe tại bay.

— Hoa súng là hoa gì mà?

— Là hoa đựng vào nó nò cái dùng.

Nhỏ Kim Diệp tỉnh bơ trả lời. Ai chẳng biết là nó nói láo, vậy mà Thái Bình cũng ngàn ngơ ngẫm nghĩ. Ờ, biết thừa rằng nó không nò rồi đấy, mà sao gọi là súng kia chứ? Súng không nò thì là súng gì?

Năm ồ bánh mì hết veo, miệng đưa nào cũng còn nhóp nhép thêm thưởng. Người nào nói cái gì mà

● Tiết độ và làm việc là hai y sĩ thật của con người. Làm việc khiến con người thêm ăn và tiết độ không cho con người ăn quá.

J.J. ROUSSEAU

● Ai cũng muốn sống lâu mà không biết cách dưỡng sinh.

Ai cũng biết ăn uống quá độ thì ốm đau mà không biết giữ miệng.

BÀO PHÚC TỬ

● Những cách làm cho sống lâu là : Hiền, Tiết kiệm, Hòa thuận và Trầm tĩnh.

CỒ NGŨ

● Cho được làm chủ người, trước hết phải làm chủ bao tử mình đỡ.

L. LAFFITE

● Người mê ăn dùng răng tự đào huyệt cho mình.

NGẠN NGŨ KINH

● Ăn ít hơn hai lần, ngủ nhiều hơn hai lần, uống nhiều hơn ba lần, cười nhiều hơn bốn lần và bạn sẽ sống lâu như Bành Tổ.

BS. KELLOG

● Bớt lo, bớt sầu, đừng phiền, đừng náo, là những cách khiến cho tâm ta bớt được nhiều bệnh.

NGUYỄN THỂ TẬP

• Nữ thực như miếu • thì quả là nói xạo — những câu chuyện như pháo rạn đã tắc tị từ lâu, đũa nào đũa nấy bắt đầu lim dim thiu thiu. Gió mát, lá thông rì rào, rì rào...

• Đợi ! Ồi cha ời... Cả bọn giật nảy mình dờm dáo dác. Thôi rồi. Nhỏ Bích Hà đang ngồi dưới đất nhẩn nhó. • Ui cha đau quá tội hay ời ! •

— Trời đất ! Bà còn bị té. Mày coi lại xem có cái xương nào nó văng ra đâu hông.

— Nghĩ mày ra. Người ta đau bắt chết còn dờn hả ?

— Thôi, không sao thì đứng dậy, tội tao đi hái hoa nè.

— Đau bắt chết mà còn không sao hả ?

Vừa đi theo lũ bạn, Bích Hà vừa nhẩn nhó càu nhàu. Thái Bình cười thầm trong bụng. Nhỏ Hà một cây cau có, vậy chứ cũng tốt bụng và nghịch ra gì.

Qua con đường là sang đồi bên kia. Dưới chân đồi có vũng lầy kéo dài vòng vèo xa tít, sậy mọc cao lúp xúp. Có chỗ thừa sậy, loáng thoáng nước trong veo. Trên mặt nước rải rác vài bông hoa nhỏ trắng ngần.

Hoa xinh chi lạ. Những cánh thuần thuần nhón trắng trong ôm ấp lấy đám nhụy vàng tua tủa... Nó cứ lừng la lừng lơ giữa hồ như

thách thức lũ học trò đang có ý định • hái hoa •.

— Làm sao hái được bây giờ ?

Chưa gì nhỏ Bình đã thối chí. Kim Diệp vội vàng an ủi

— Tội tao vẫn hái mà mày. Mày đứng đó coi tội tao nè.

Nó xấn quân lên quá đầu gối, buộc hai tà áo qua một bên rồi rón rén nhón từng bước chân. Đất mềm lún xuống... lún xuống... coi ghệt thở như phim xi nê có anh chàng cao bồi bị lọt xuống bãi sa lầy. Một tay vịn vào bờ cỏ, tay kia nó cố vớ... cố vớ... Rồi ! Hơi thở nhẹ phả ra khỏi lồng ngực nhỏ Bình khi thấy bàn tay Diệp nắm trọn bông hoa có cọng dài lằng mướt.

— Cho tao nghe mày ?

— Dờn hoài ! Đứa nào thích thì phải hái lấy chứ bộ.

Nhỏ Bình nhìn mặt hồn gao ngán. Có mấy bông gần nhất thì lũ bạn quý tranh nhau • vớt • hết rồi. Còn có hai ba cái xa quá là xa. Bích Hà hối thúc :

— Lẹ mày, coi chừng trễ giờ.

(xem tiếp trang 36)

ĐO CHU THĂNG

Tuổi Hạ

Năm em mới vào lớp Sáu
Mẹ may cho chiếc áo dài
Ngượng ngùng. Mẹ kêu mặc thử
Vụng về, dư cả hai tay

Hết hè em lên lớp Bảy
Lũ trai nghịch cứ ghẹo đùa
Em giận thừa thãi. Em khóc
Trời xanh bỗng đổ cơn mưa
Mãn năm em lên lớp Tám
Đi giày đội nón bài thơ
Lược gương ra chiếu ngắm nhá
Mẹ cười, dấu mặt làm ngơ.

Rồi năm em lên lớp Chín
Tóc dài bỏ xỏa ngang hông
Người vui, gọi câu trầu rượu
Ồ hay! Sinh gái đầu lòng

Năm ngoài em lên lớp Mười
Hững hờ. Mẹ bảo: Tương tư
Cành tre có đôi trèo bèo
Lâu lo giọng cũng yêu đời.

Năm nay em lên Mười một
Tận trường cô kẻ theo chân
Em biết lòng em thên thện
Trời cao mây trắng băng khuâng
Sang năm em lên Mười hai
Đường xa sách vở còn dài
Em sợ nhà trai sinh lễ
Học hành đang dở đi thôi.

ĐO THỊ HỒNG LIÊN

Mười lần Tuổi của Anh Tu Có khi chim khóc

gửi Khánh

buổi tối ngồi ru sao với gió
sớm mai góp lại chút hư bay
có con chim hát trên đầu núi
thời chẳng về đâu những tháng
ngày

có khi sao thấp mà em nhớ
tháng tám, thu mưa, đôi bàn tay
có khi chim khóc mà em nhớ
một đóa quỳ vàng trong đầm say
mai ra cuối ngõ không nhìn lại
che mắt, trông về mây trắng bay
thôi có chi đâu chùm phượng gầy
một mùa hạ cũ hết không hay
thông mấy em về bóng cúc nở
trong trái tim buồn thương áo
phai

em đi, đời sống không ngừng lại
em khóc, đường xưa nắng vẫn dài
chim ơi quên hết thề hương cũ
tóc dài em gọi nắng lên vai
sớm mai cắt đứt dòng quá khứ
sao áo xưa bay lệ nhỏ hoài.

NGƯỜI ĐÔNG LẠNH

hay là

Điều 40 (226)

Mộng hồi sinh của loài người

Đau giao đường Trách Nhân (229)

● PHÁT MỤC NHÂN NGHỊ

Sống tám chín mươi tuổi không còn gọi là sống dài, mà chỉ là giai đoạn đầu của một cuộc sống. Trong tương lai gần của nhân loại, tuổi thọ trung bình sẽ là một, hai ngàn năm, hoặc hơn nữa tùy ý. Hấp dẫn đến thế ư? Khoa học đã tưởng chừng? Câu trả lời kỳ thú nằm trong bài dưới đây.

THỊT heo đông lạnh! Thịt gà đông lạnh! Những thứ này dường như đã quen thuộc với dân chúng Sài Gòn. Ướp lạnh! Đó là phương pháp tân tiến để giữ thịt cá được lâu ngày, không ươn thối. Nhưng cách ướp lạnh này quá giản dị và con người đã biết từ thuở xa xưa. Khổ thay, Thượng đế đã sinh ra loài người với một bộ óc tinh xảo và một tham vọng không đáy. Con người muốn ướp lạnh cả sinh vật sống kể cả người ta.

Một hôm nào rảnh rỗi, bạn thử ngắm lại dung nhan mình, trong gương và trong tập ảnh, bạn phải nhận nhận rằng mỗi ngày mình đã già đi nhiều. Bạn âu lo ư? Bạn đừng vội, vì chẳng phải riêng bạn mà ai ai cũng vậy, cả các nhà bác học cũng đã nghĩ đến việc ấy: kéo dài đời người ra!

Một thí dụ là chuyện « Người đàn ông mất tai » của nhà văn

Pháp Edmond About viết năm 1861.

Truyện kể lại một người lính trong đoàn quân của đại đế Nã Phá Luân. Từ nước Nga băng giá trở về sau trận chiến, thân thể anh bị lạnh cứng lại. Người ta giao anh — tức cái thân xác đông lạnh của anh — cho một khoa học gia cất giữ. Nhiều năm sau, một nhà bác học khác « hâm nóng » anh trở lại nhiệt độ bình thường và đột nhiên anh sống lại. Một con người hoàn toàn như trước, một thân xác cử động bằng xương bằng thịt, chỉ ngất một nỗi anh bị mất một cái tai! Người ta đã vô tình làm gãy mất cái tai « đá lạnh » này trong lúc di chuyển.

Trong một câu chuyện khác, tương tự như trên, một nhà khoa học kể lại với bạn bè rằng ông có thể làm sống lại các thú vật sau một thời gian ướp lạnh chúng. Một truyện khác kể lại những con voi

không lỗ thời cổ xưa bị lạnh công ở Siberia đã hồi sinh sau khi con người « hãm hống » chúng.

Nếu cách trên cũng áp dụng được với người ta...

Nếu ta sống được lâu hơn... Nếu vài trăm năm sau, ta sống dậy... Ta muốn chứng kiến cảnh mặt trời tắt...

Từng ấy giấc mộng đã khiến con người lo nghĩ nhiều. Tế bào sống, viên gạch căn bản dựng nên sinh vật, không chịu được sức lạnh quá độ.

Phải nhìn nhận rằng có những sinh vật chịu được sức lạnh. Nhưng một số khác nhất là các sinh vật miền ấm, sẽ « châu trời » ngay khi bị lạnh. Nguyên do? Chỉ vì các tinh thể nước đá lớn hơn thể tích nước trong tế bào và còn có hình dạng nhọn, sắc bén cắt đứt tế bào.

Nhiều thế kỷ trước, cũng có một vài thành công được ghi nhận. Một bác sĩ Anh quốc tên là Henry Power đã ướp lạnh cá rồi sau đó làm sống lại.

Khoa học gia Hoa Kỳ Benjamin Franklin cũng đã từng bày tỏ ước muốn được sống dậy một thế kỷ sau để tận mắt nhìn thấy bộ mặt mới của Hiệp chúng quốc.

Thời gian trôi qua. Các khoa học gia chẳng thu thập được thêm điều gì mới mẻ. Đến năm 1948, câu truyện của About trở thành sự thực. Trong truyện « Người đàn ông mất tại » tác giả viết rằng những người bị bệnh gọi là nan y của thế kỷ 19 không còn đáng lo lắng. Sau khi trích nước ra khỏi cơ thể họ, họ chỉ việc nằm bình thản trong một cái rương đợi cho

đến khi nào các bác sĩ khám phá ra cách chữa. Thật vậy, ngày nay có một tổ chức chuyên nhận ướp xác người mắc bệnh nan y và lưu giữ.

Khoảng năm 1949, Bác sĩ B. J. Luyet đề nghị một giải pháp: trích hết nước trong cơ thể người thí nghiệm trước khi đem ướp lạnh. Như thế, các tế bào sẽ không bị các tinh thể nước đá làm hư hại. Phương thức này do công ty Birdseye khám phá trong việc sản xuất các thực phẩm đông lạnh.

Luyet và các phụ tá khám phá ra rằng họ có thể làm khô một phần các tế bào của gà bằng cách dùng một hợp chất đường. Kết quả không được hoàn toàn lắm, nhiều loại đường lần lượt được mang ra thí nghiệm. Tại Luân Đôn, bác sĩ Alan S. Parkes nghiên cứu lại phương pháp và dùng đường trái cây trong việc làm khô tế bào.

Trong khi ấy các bác sĩ Audrey V. Smith và Christopher Polge cũng thí nghiệm tương tự. Sau vài tháng ướp lạnh, con gà được đưa về nhiệt độ cũ. Và hồi sinh!

Giấc mộng đã thành sự thực. Họ bên cùng bác sĩ Parkes hãm hống thí nghiệm, nhưng kết quả lại hoàn toàn thất vọng. Các tế bào đều chết. Các khoa học gia rất ngạc nhiên. Sau khi nghiên cứu kỹ lưỡng từng chi tiết, họ đã tìm ra câu trả lời. Đường trái cây không có hiệu quả. Trong thí nghiệm đầu, chất mà họ nghĩ là đường thực ra là một hỗn hợp trong trắng trứng và glycerin.

Glycerin là một chất lỏng làm ra từ dầu và mỡ và trước kia được

dùng vào việc làm trơn máy xe hơi

Dần dần phương pháp glycerin được bác sĩ Smith cải thiện hoàn hảo. Ông cũng cố gắng tìm thêm các phương pháp khác. Chẳng bao lâu ông đã thành công trong việc ướp lạnh máu người để lưu trữ.

Mặc dầu đây là con đường dẫn loài người tới một đời sống lâu dài, nhưng con đường ấy chỉ mới được lót một lớp nhựa mỏng tanh. Thiên nhiên đã dạy thêm cho con người. Con người được ướp lạnh, rồi hồi sinh không một tổn thương nào ngay cả trí nhớ, vẫn hoàn toàn nguyên vẹn.

Phương pháp glycerin thông dụng và hiệu quả hơn hết. Tiếc rằng con người đã không tìm ra sớm hơn để Benjamin Franklin được toại nguyện.

Chính đây là cách duy nhất giúp con người có thể đặt chân lên các hành tinh và tinh tú xa xăm.

Năm 1965, một tổ chức được thành lập nhằm mục đích ướp xác những ai muốn ngủ một giấc thật dài để chờ một tương lai sáng sủa hơn.

Mùa Xuân năm 1966, người đầu tiên được ướp. Người này được đặt trong một cái rương đặc biệt. Cơ thể chứa đầy một dung dịch lạnh để thay thế máu và được quấn bằng những mảnh kim loại mỏng. Rương này được hạ xuống một nhiệt độ cực lạnh.

Đầu tháng giêng 1967, xác khoa học gia James H. Bedford, 73 tuổi, được ướp lạnh đến ngày nào người ta tìm ra cách chữa căn bệnh đã khiến ông qua đời. Trước đó, bác sĩ Bedford đã trả đủ tiền mua chiếc rương đặc biệt (4.000 đô

la) và tiền phí tồn ướp lạnh, mỗi năm 150 đô la.

Nhiều khoa học gia phản đối, cho cuộc thí nghiệm là điên rồ và chắc chắn không thành công. Họ cho rằng không một cơ quan sống nào chịu được sức lạnh. Tuy nhiên, 3 khoa học gia Nhật bản, I. Supa, K. Kito và C. Adachi, thuộc đại học đường Kobe, đã thành công trong việc ướp lạnh não bộ mèo suốt 203 ngày, rồi hâm nóng và nghiên cứu. Họ khám phá ra rằng các luồng điện vẫn không thay đổi, y nguyên như trước thí nghiệm. Não bộ là cơ quan tinh tế nhất, các tế bào thần kinh được xem là quý phái, nghĩa là sẽ chết sau vài phút thiếu oxigen.

Phải chăng trong tương lai, con người sẽ thay thế chiếc quan tài bằng chiếc rương ướp lạnh? Điều ấy chưa ai biết được. Nhưng hiển nhiên rằng một đời người dài hơn có thể thành hình. Con người đang cố gắng cưỡng lại số trời, xóa bỏ câu «rắn già rắn lột, người già người tốt vào sáng» (1)

Nhưng bạn hãy nhìn lại xem, tất cả chỉ do một sự bất cần tình cờ trong phòng thí nghiệm.

PHÁT MỤC NHÂN NGHỊ

(1) Sáng : hôm.

mt. hoa tim hồng

Những chiếc răng sữa...

Một giờ vệ sinh vào sáng thứ tư.

— Sáng nay có ai quên đánh răng không nào?

Bọn nhỏ hí hửng hét thật to:

— Thưa cô không?

Nghe giọng nói hàng bài ấy, tôi biết các học trò tôi sáng nay đã đánh răng thật kỹ rồi đó. Tôi chẳng dặn là mỗi sáng phải đánh răng đó thôi sao? Nhất là hôm nay giờ vệ sinh nữa. Nhưng phải xét vài tên cho bọn nhỏ khỏi lờn mặt mới được! Tôi bước xuống đầu bàn 1 dãy B. Tôi chỉ tay:

— Hằng nghe răng cô xem:

Hằng đứng bật dậy và nghe thật nhanh hàm răng nhỏ xíu. Tôi gật gù:

— Được rồi, nhớ ngày nào cũng phải đánh răng nghe chưa, hề quên cô xét được là ăn đòn đó.

Hằng vâng nhỏ và ngồi xuống. Tôi đảo mắt nhìn khắp lớp để nhớ

linh tinh bảo cho tôi tìm được 1 tên «ngoaan cố» không chịu đánh răng trước khi đi học. Mặt nào cũng giống mặt này — non choẹt, ngơ ngác và xinh xinh. Tôi chỉ đại 1 em:

— Thu Liên, nghe răng cô xem nào!

Cũng như Hằng, Liên đứng dậy, vòng tay, mím chặt môi trên(?) và trề hẳn hàm răng dưới cho tôi khám(!). Cái mím môi trên của con bé làm tôi chú ý. Sao nó lại mím môi cả??? Tôi tự hỏi và nhắc lại:

— Liên, nghe răng cho cô xem!

Con bé trề thêm và đưa hàm răng dưới ra thêm chút nữa. Tôi nghiêm giọng:

— Liên có nghe cô nói không? Nghe răng ra: Lần này con bé dùng hàm răng dưới cắn lấy môi trên. Rõ ràng là nó chỉ cho tôi xem 1 hàm răng dưới mà thôi. Tôi reo thầm và thích thú, tôi vừa khám phá ra 1 tên «ngoaan cố» đây rồi. Tại sao Liên chỉ đưa cho tôi xem 1 hàm răng dưới mà không nghe cả hàm như Hằng vừa rồi nhỉ? Tôi hình dung hàm răng trên của Liên là những cái răng xam xăm, cầu bự, dính chút rau của tô canh bún con bé ăn sáng nay nè — không biết có phải là tai nạn nghề nghiệp không mà mỗi lần bắt được một em phạm lỗi lẽ loi thế này tôi thích ghê lắm(!) Đồi lúc tôi thấy tôi kỳ kỳ nhưng sự thật là thế, cả lớp vâng lời mà chỉ một em ngang bướng, tôi khoan khoái không tưởng tượng được (!!!) — Tôi lại có dịp làm cho đương sự và bọn nhỏ sợ... xanh mặt cứ tưởng sẽ ăn roi mây đến nơi rồi (chết? tôi nói quen miệng

đó, tôi chỉ dùng thước gỗ chứ không dùng roi mây bao giờ, xin đính chính với các bạn). Những lúc đó thích ghê lắm, các bạn ạ. Nhìn bọn nhỏ mặt tái xanh, mặt ngơ ngác, một vài đứa run lên bần bật có một cái vẻ gì độc đáo kinh khủng rất khó diễn tả, tôi tạm dùng 2 tính từ là thấy *tội tội thương thương* thế nào ấy! Đợi bọn nhỏ « bấn xúc xích » cả lên, tôi mới thông thả... khoan hồng.

— Cô tha lần này là lần chót, nghe chưa?

Lần chót! Bao nhiêu lần chót rồi hả? Tôi bật cười cho ngón ngừ của tôi. Rất nhiều lần tôi « hù » cho cả lớp xanh mặt, một vài lần tôi trưng mặt đưa cao thước để đánh xuống bàn tay 1 « tử tội » không làm bài, đưa thật cao, đánh xuống thật mạnh, nhưng tôi cố ý đánh xiên ra ngoài bàn tay tử tội, cái thước mạnh như trời giáng ấy đập xuống bàn tạo nên một âm thanh chát chúa rợn người. Lũ nhỏ lại xanh mặt thì thảo; âm thanh này đủ « khủng bố » tinh thần cả lớp:

— May cô đánh hụt chứ không thì nó chết à. Cô đánh mạnh để sợ đi!

— Cứ thế, và cũng rất nhiều lần tôi được chiêm ngưỡng vẻ độc đáo *tội tội thương thương* này của những khuôn mặt măng sữa lớp tôi.

Bây giờ đến Thu Liên. To gan há! Có dạn đi dạn lại mà sáng nay không chịu đánh răng, cô đi khám răng, lại chỉ đưa có một hàm răng dưới thôi. Chết nghe con! Cô sẽ « hù » cho con run lên bần bật, mặt con sẽ xanh lét,

ngơ ngác thấy thương cho mà coi! Nhưng mà cô hồng đánh con roi nào đâu!

Tôi im lặng tiến đến gần Thu Liên, cả lớp cũng im lặng theo dõi. Đến bên Liên, tôi xòe bàn tay bóp nhẹ 2 má Liên đồng thời dùng ngón tay trỏ tôi lật cong môi trên con bé... và tôi sưng sờ... không kiềm được, tôi bật lên cười sặc sụa. Có ai ngờ được không? *Hàm răng trên của Thu Liên rụng hết răng cửa, môi bên chỉ còn lú răng nanh trở vào!* Cái lợi hồng thắm, trơ trọi làm tôi cười đến chảy nước mắt. Tôi bước vào ghế, gục đầu vào 2 cánh tay cười thỏa thuê. Tôi mím chặt môi, lau mặt và cố đè nén từng cơn cười đang cuộn cuộn dâng lên trong ruột gan. Các em ngơ ngác nhìn nhau — tôi phải cẩn thật chặt môi dưới để đừng cười nữa, Thu Liên đỏ bừng mặt áp úng, giọng nói đặc biệt Saigon của em vang thật rõ trong lớp với những khuôn mặt đang ngơ ngác:

— Thưa cô, hàm *drang* của *coong* nó *drụng* hớt chong đời!

Các em cũng bần hiều ra, chúng ôm nhau cười hăng hắc. Cả lớp ngơ ngác nhìn... và rồi cả lớp cũng... vui vẻ cười góp (kỳ thật, con nít dễ cười kinh khủng, chả biết người ta cười cái gì mà cũng cười góp, lại còn cười rất hăng nữa là đang khác!)

Lúc con cười đã hạ, tôi cười với Liên:

— Thu Liên làm roi răng đi đâu hết rồi vậy?

Con bé toét miệng cười không cần che dấu(!):

— Thưa cô, má coong bủ coong đang thai đang sủa.

Nhìn Liên cười toét miệng khoe cái cồng thiên nhiên với cái lưỡi hồng hồng, tôi lại buồn cười. Tôi mím môi, ra lệnh:

— Cả lớp! Nhe răng cô xem!

Cả lớp nhe răng, cả lớp vận dụng bắp thịt quanh miệng kéo về 2 bên mang tai hết cỡ, tôi lại bật lên cười, cả lớp nhe răng trông ngộ quá trời!

— Thôi nào, các em làm cô muốn cười quá!

— ??????

— Nhe răng cả lớp giống... khi đang cười quá à!

Bọn nhỏ ò lên, thích thú cười theo tôi:

— Trời ơi! Cô!

Chớ không đúng sao, các em? Nhìn các em nhe răng giống hết mấy chú khỉ đang cười (chúng nó biết cười hờn? Xin hỏi lại anh Hà Tĩnh) ghê đi, mà khi này là khi tim hồng, khi nhỏ nhỏ dễ thương cơ mà!

Thu Liên đang cười, tôi bắt đầu về phía em:

— Phải vậy không, Thu Liên? Liên đứng dậy ngơ ngác:

— Thưa cô, phải ạ!

Cô cô... tivi nói sai rồi...

Sáng thứ hai.

— Các em nghe cô nói và phân biệt những dấu hỏi, dấu ngã cho cẩn thận nghe.

— Thưa cô vâng:

Bài văn phạm hôm nay học về dấu giọng. Các em luôn luôn lần

Bách khoa

● Mỗi con ruồi «chưa chắp» trên mình nó lổ 1.200.000 con Vi trùng. Cũng có nhiều loại ruồi có đến 6.000.000 con Vi trùng cư ngụ!

● Người da trắng đầu tiên được sinh ra ở Mỹ Châu là một cô bé tên Virginia Dare, sinh tại Roanoke Island, North Carolina năm 1587. Cha mẹ cô đều là người Anh.

● Có cả hàng chục «bài» thuốc ngoại khoa để chữa trị mụn cóc, hầu hết đều thuộc loại khó tin nhưng có thật. Bài thuốc «gia truyền» sau đây của Sở Tay, lại cũng khó tin, nhưng hãy cứ mời bạn dùng thử: Sáng sớm khi vừa thức giấc, chưa xuống khỏi giường, bạn hãy lấy một tí nước miếng (nước bọt) chấm lên cái mụn cóc. Ba bốn hôm liền như thế, mụn cóc sẽ... tiêu tán đường!

● Gan là bộ phận có nhiều chất bổ dưỡng nhất trong cơ thể một con vật. Gan có chứa rất nhiều sinh tố và những nguyên chất khác, như sắt. Trái lại óc, cũng bổ, nhưng chứa nhiều chất acid urique có hại cho thận.

● Người da đỏ Apaches và Cherokees ở Mỹ từ xưa đã có thói quen dùng những tấm mền nhung ướt trong lòng sưởi rồi đem treo trước cửa lều. Đó là những cái «máy» điều hòa không khí đầu tiên trên đất Mỹ.

S.T.

lộn các dấu hỏi, dấu ngã, thậm chí có em đã đọc *dấu hỏi, dấu ngã* — viết chính tả các em thường sai lỗi này. Bây giờ tập cho các em phân biệt thật kỹ, sau đó cho viết chính tả chắc sẽ đỡ sai lỗi về điều này đây.

— Nghe nè, cô nói *giã gạo*, *dấu gì*, các em?

— *Dấu hỏi!*

— *Dấu ngã!*

— *Dấu hỏi!*

— Sai rồi, khi cô nói *giã gạo* phải là *dấu ngã* chứ sao lại *dấu hỏi*? Khi nào cô nói *giã gạo* hay *giã thử* thì *giã* mới đặt *dấu hỏi* nghe, mà... nhớ nè, *dấu hỏi* chứ không phải *dấu hỏi* đâu nghe!

— Dạ...!

— Rồi, nghe nè, nghe cô đọc rồi mới nói nghe.

— *Cũng vậy, dấu gì?*

— *Dấu hỏi... à... không phải, dấu ngã, thưa cô dấu ngã ạ.*

— Nghe giọng cô đọc mới phân biệt được đó nghe.

— Nghĩ... ngại?

— *Dấu hỏi!*

— *Dấu hỏi!*

— Ai nói *dấu hỏi* là sai nghe! *Dấu hỏi* chứ!

— *Sững... sờ!*

— *DDấuu... ngngããã...*

Tôi khen chúng 1 câu cho lên tinh thần:

— Lớp này giỏi ghê há! Cô chưa thấy ai giỏi hơn lớp này đó! Lát nữa viết chính tả đừng để nhiều lỗi nghe! Ai viết nhiều lỗi cô cho ăn roi à!

Tôi nghe tiếng nói sau lưng!

— Thưa cô!

Tôi quay lại, Hoàng kim Chi ở bàn 3 B đang đưa cao cánh tay và miệng cười cười:

— Chi đó, Kim Chi?

— Thưa Cô ti vi nói sai rồi!

Tôi ngạc nhiên:

— Sai cái gì?

— Chiều qua chủ nhật đó cô, cái rồi chương trình «sức khỏe giống nòi Kiến Càng» đó cô, cái rồi họ giới thiệu mấy con kiến trình diễn pho tượng «nỗ lực Phát triển», ti vi chiếu dòng chữ «Tượng Nỗ Lực Phát Triển» đó cô.

Tôi vô ý:

— Sai đâu mà sai?

Chi lại cười:

— Sai thật mà cô. *Nỗ lực* chứ đâu phải *nỗ lực*. Còn *Phát Triển* chứ đâu phải *Phát Triển*, cô há.

Tôi cần mồi cười nhẹ:

— Chi đọc lộn chữ gì?

Con bé gân cổ cãi lại:

— Em thấy *dễ dàng* mà cô. Họ chiếu 5 chữ «Tượng Nỗ Lực Phát Triển» thật mà.

Mặt chi hồng hồng, con bé nói tiếp:

— Vậy là nói sai, cô há?

Tôi nhìn thẳng Chi:

— Thế nào mới đúng hử Chi?

— *Nỗ lực* mới đúng cô, *Phát Triển* nữa cô.

Tôi im lặng, Chi lại nhắc:

— Cô há, ti vi nói sai, cô há?

Tôi cười thật vô tư:

— Ờ... ờ, *nỗ lực* chứ và *Phát Triển* nữa. Bằng lòng chưa?

(xem trang 46)

Hái trái mơ đầu

ĐINH THỊ KIM LAN

Kính tặng bố mẹ

NGỒI cắm cúi giải cho xong mấy bài đại số, tiếng thạch sùng tặc lưỡi đầu đây làm tôi hơi sợ. Đêm thì dài và rất cô quạnh. Thi xong rồi đó, thoát nợ rồi đó nhưng tôi không có cái tâm hồn thanh thản như của bạn bè. Tôi sợ hụt hẫng niềm hy vọng, tôi sợ ngày mai không có tên mình trên bảng kết quả. Bố mẹ thường an ủi khi nhìn rõ sự băn khoăn, âu lo của tôi trong những ngày đợi chờ kết quả. Học tài thi phận. Vâng, vẫn biết học tài thi phận mà tôi lo lắng quá. Thi trắc nghiệm mà tôi không đủ can đảm xem lời giải trên báo sợ mừng hụt, sợ mất công khóc trước ngày có kết quả. Tôi không dám nói chắc như bạn bè. Thi trắc nghiệm thì không thể nói làm bài được hết hay không. Thi trắc nghiệm chỉ có thể hỏi mình làm đúng hay sai mà thôi. Nên thi xong rồi mà tôi vẫn miệt mài với bài vở, tôi không dám bỏ quên chúng... lỡ gì còn phải thật hoàn hảo cho khóa II chứ. Tôi vẫn tự an ủi mình. Mặc kệ, mình cứ học lại. Đầu thì yên chí thi vào đại học, còn rớt thì

dành cho khóa II. Chữ nghĩa mình còn đó, đi đâu mà sợ. Bố mẹ cũng lo lắng như tôi, gia đình đều lo lắng. Hôm qua nghe nói có kết quả ban B, lũ em hơi loạn cả lên. Chị K này, có người trùng tên chị đậu bình thứ. Hồi đó, sao chị không đi ban B để chứ có kết quả rồi không? Chị K ơi, 203 điểm mà hạng thứ này. Năm nay bộ khó lắm hử chị? Tôi nhức cả đầu, tụi nhóc chẳng biết gì cả ồn ào, la hét một hồi rồi chúng cũng lặng yên. Bây giờ là đến lúc lòng tôi xỏa xao. Ngày mai không biết mình sẽ vui hay buồn? Báo đăng 9 giờ sáng mai có kết quả. Chắc tôi phải nhờ bố đi coi dùm quá. Tôi đi, lỡ xỉu ngay tại đó, ai đỡ đây? Nhưng ở nhà chắc không yên rồi, lửa nung ngàn ngút trong tôi đây. Tim đập loạn xạ ngẫu, lúc bố về, tôi sẽ làm gì? Chạy ra hỏi tin ngay hay ở lì trên gác? Tối nay lo ra hoài, dẹp toán đi, dẹp vạ vật, công thức đi, tôi muốn nằm yên trong bóng tối, mở mắt thao láo mà suy nghĩ, mà giữ thật chặt trái tim cho đều nhịp.

Khô quá, sao không nghĩ rằng

mình đâu mà cứ suy là sẽ rớt? Ôi, nếu rớt, mặt tôi sẽ giống hết bánh bao chiều lắm nhỉ. Trước tiên là tôi sẽ phải khóc thật lớn. Ý, không được con nít thế, để xem... Trước tiên, tôi sẽ giữ bộ mặt lăm lè leo lên gác, bỏ cơm trưa, bố mẹ khuyên gì cũng mặc, lù em mà lại gần thì sẽ đập chúng thẳng tay. Rồi, sẽ khóc tí tì suốt một tuần cho thấm thía sự thi rớt. Không có tự tử đâu, ai chết vô duyên vậy. Xong xuôi, dẹp nỗi buồn qua, lại học, lại kên kên cái mặt cho hàng xóm ghét mà trù ẻo cho mình rớt nữa. Nhưng không, tôi sẽ không rớt đâu, tôi đậu ở khóa II cũng oanh liệt như khi rớt ở khóa I là cùng. Tôi thương bố mẹ và cũng tự thương mình nữa.

Nghĩ lung tung rồi tự dưng tôi cười thành tiếng. Mình điên quá, không lẽ bài vở tẻ đến nỗi rớt được sao? Trời ơi, công thức khuya dậy sớm bỏ đi chơi, bỏ làm bếp giúp mẹ mà rớt lèng nhách có lý nào, thầy dạy vẫn khen tôi nhanh trí thông minh cơ mà. Hôm thi, làm bài ngon ơ, a, b, c, d, e, bôi đen cái một, không trực trặc kỹ thuật gì cả. Vừa làm bài, vừa nhớ đến từng thầy. Vạn vật tuyệt quá, tôi phục thầy sát đất, sao câu nào cũng có trong bài giảng hết nhỉ? Đề Triết suy luận thật nhanh, tôi đã nghĩ đến nét rạng rỡ của linh mục dạy Triết nếu tôi khoe làm bài được. Thầy Lý Hóa

cũng vậy, đúng ngay những câu thầy bắt làm đi làm lại cả chục lần, Thầy Anh Văn hồ to rồi, năm nay đâu có hời dễ khoa học như lời thầy văn dọa dẫm, để phổ thông dễ ợc. Tôi đã suy tởm lên khi cầm đề Sử Địa. Chao, cái bản đồ sử dễ thương làm sao, nhờ ngay cái người ta thuộc lâu mà hời chứ... Thế đấy, làm bày một cách nhanh nhẹn và anh dũng lên nộp sớm nhất mà không thêm coi lại. Ra về, thơ thoi hân hoan và tươi tỉnh cười với bố đứng trước trường thi. Thi xong, vui vẻ chưa đến một ngày là tụi bạn kéo đến. Bọn nó ồn ào, bàn tán và tôi lấy nỗi lo sợ của nhúng. Tôi ngu ngốc quá, tại sao không coi kỹ lại những câu trả lời của mình chứ nhỉ. Bây giờ thấp thỏm không yên. Bây giờ ân hận, năm mà than trời trách đất. Tôi muốn khóc quá.

Bố bật đèn sáng trưng, lục lọi tủ thuốc và đưa cho tôi viên thuốc an thần. Giọng bố ngọt ngào dỗ dành. Bố không hiểu con đâu, thích thơ văn của Trần tế Xương thật đấy nhưng con không muốn làm con cháu ông ta chút nào. Mẹ cũng lại gần bên tôi. Ôi, lúc này tôi mới thật tình cảm thấy hạnh phúc. Thượng Đế ưu đãi tôi quá, đã có bố mẹ bên cạnh, bóng hạnh phúc đã ở bên mình, sao tôi còn băn khoăn, lo nghĩ? Tôi nín lấy tay bố. Bố ơi, mai bố đi coi kết quả cho

con nhỏ. Con rớt bố mẹ buồn không?...

Viên thuốc trôi qua cở theo làn nước mát, lọt xuống tận dạ dày. Bóng tối lại phủ xuống. Viên thuốc chưa hiệu nghiệm, nó chưa đủ sức bắt tôi thôi suy nghĩ. Chao ơi, bạn bè đậu mà mình rớt chắc buồn lắm nhỉ. Mặt mũi nào dám ngó lại các thầy dạy và những người thân? Nhưng nếu đậu? Ừ, có thể lắm chứ. Không được, mai tôi phải đi coi kết quả lấy. Buồn vui gì cũng phải tự mình đón nhận. Tứ Ngọc đã nói với tôi như thế cơ mà. Mai tôi sẽ đi với Tứ Ngọc, sẽ la hét, sẽ ôm Tứ Ngọc nhảy lung tung như con khi khi nhìn thấy tên mình trên bảng. Tứ Ngọc cũng sẽ đậu nữa, con nhỏ học giỏi lắm mà. Sau đó, 2 đứa chia tay nhau, chạy như bay về nhà, la lối ngay khi đến đầu ngõ. Hàng xóm sẽ túa ra nhìn ngó. Kệ chứ, tôi có lý do để mừng vui mà. Rồi sẽ dẫn lũ em đi khao ngay, kỳ hè tụi nó mong mỗi quả chường. Chị

K đậu rồi nhớ dẫn tui em đi coi ciné, ăn kem... nha. Ừ, nhớ cầu xin Chúa cho chị đậu. Nhỏ út bấp bẹ, em đọc kinh kinh mừng, mà em mơ thấy Chúa cho chị K rớt. Khi, im ngay. Chao! Tôi chợt lạnh mình khi nhớ lời nhỏ út hôm nào. Tôi lại rơi vào cái vòng lẩn quẩn như lúc này. Mạnh bằng dân vật tôi bằng ý nghĩ trong khi gia đình luôn an ủi thương yêu. Lời bố đó, lời mẹ đó. Chính vì lòng yêu thương đó làm tôi thêm lo sợ. Nếu tôi phụ lòng người thân? Tôi không muốn nghĩ tiếp nữa.

Cúi cùng thì tôi nguyện cầu. Nguyện cầu Thượng Đế cho tôi tròn ước nguyện dù đã biết rằng mọi sự được sắp sẵn. Đời gian truân và đầy khổ lụy nhưng tôi chưa muốn nếm bây giờ. Bởi quanh tôi là lớp sóng yêu thương của gia đình, bè bạn.

Và lời nguyện cầu cũng giúp tôi tìm được giấc ngủ bình an.

ĐINH THỊ KIM LAN

TRẦN THỊ NGUYỆT MAI

Vườn nguyệt bạch (227)

Tuổi hồng

Hồng mai hồng (229)

Xoè bàn tay ra đếm

Em mười sáu tuổi hồng

Biết bao là thương mến

Em một thoáng bằng khuâng

Tuổi em là tuổi hoa

Hoa nở đẹp vô cùng

Tuổi em là tuổi chim

Buong tiếng hót trên không

Xinh như ánh mây trời

Tuổi chỉ một lần thôi

Em mơ mình giữ mãi

Tuổi hồng trên đôi môi.

NOBEL,

Vị mệnh thường quân và những chuyện hậu trường

NGUYỄN THANH SƠN

« Nhìn nhận sức mạnh hào hùng mà nhờ đó, ngài đã làm cho truyền thống văn chương Nga được trường tồn và sau khi thăm định giá trị đặc biệt 2 tác phẩm Khu ung thư (Le Pavillon des Cancéreux) và Vòng đầu (Le Premier Cercle) của ngài cũng như các tác phẩm khác của ngài nhằm tranh đấu cho một lý tưởng nhân bản, Hàn lâm viện Hoàng đế Thụy điển vui mừng báo tin cho ngài hay giải Nobel văn chương năm nay đã được quyết định trao cho ngài vào ngày hôm nay. Stop. Giải thưởng sẽ gồm một huy chương vàng và một chi phiếu (vào khoảng) ba trăm bảy mươi lăm ngàn cou-ron (tiền Thụy điển). Stop. Lễ trao giải được tổ chức tại Stockholm ngày 10 tháng 12. Stop. Các chi tiết khác được loan báo sau. Stop. Nồng nhiệt tán thưởng. Stop. »

Trên đây là nội dung điện tín chính thức của Bộ ngoại giao Thụy điển gửi văn hào Alexandre Isaevitch Soljenitsyne ngày 8 tháng 10 năm 1969 để ông đến nhận giải thưởng cao quý nhất của nhân loại.

Tuy nhiên, cũng một số phận như văn hào đồng hương Boris Leonidovich Pasternak, Nobel 1958, Soljenitsyne đã không được phép xuất ngoại để đi nhận giải. Và vào tháng 2 năm nay, ông còn bị trục xuất khỏi quê hương vì tác phẩm *Quần đảo Goulag* của ông viết về một số trại giam của nhà nước Nga Xô.

Một gia tài kếch sù

Nhà hóa học Alfred Nobel sau khi phát minh được chất Cốt min, loại thuốc súng không có khói, đã trở nên giàu có quá mức. Khi gần qua đời, ông đã thành lập 5 giải thưởng: 1 giải vật lý, 1 giải hóa học, 1 giải sinh vật học và y học, 1 giải văn chương, và 1 giải bác ái, còn gọi là giải Hòa bình mà ông nhấn mạnh hơn cả.

Người ta nêu thắc mắc tại sao Nobel lại dừng ở con số 5? Tại sao ông không trao giải cho bộ môn Thực vật học, Động vật học hay Tâm lý Học? Có lẽ ông quên chăng? Vâng, nhà hóa học còn

quên một số bộ môn khác nữa như Kiến trúc, Kinh tế, Âm nhạc và nghệ thuật. Sự quên đáng tiếc ấy được giải thích một cách đơn giản là vì Nobel chỉ muốn tặng thưởng những bộ môn mà ông thích hơn cả.

Thật ra, trong di chúc đầu tiên được thành lập khi ông còn sống, ngay cả giải văn chương cũng không có. Nhưng lỗ hổng này đã được bổ khuyết khi, vào những năm cuối đời, Nobel bắt đầu ham mê viết văn. Shelley, thi sĩ trữ tình Anh, là một trong những tác giả được ông hâm mộ hơn cả. Tác phẩm duy nhất mà nhà văn Nobel xuất bản là một bi kịch mang tựa đề *Nemesis*, được cảm hứng từ cùng một thể tài với Shelley trong thi phẩm *Les cenci*. Khi Nobel qua đời năm 1896, gia đình của ông đã đem đốt hết mọi ấn bản mà họ tìm được trong phòng của ông. Họ đã hành động như vậy vì cho rằng *Nemesis* không xứng đáng với ông, vị mệnh thưởng quân mà cả thế giới đều biết. Tuy nhiên, người ta cũng còn giữ lại được 3 ấn bản.

Đương thời, tờ di chúc Nobel đã gây ra rất nhiều khó khăn. Vì không muốn phiền đến luật gia, ông đã tự thảo lấy di chúc, khiến gây ra một vài sơ hở quan trọng như việc ông quên chỉ định người giữ nhiệm vụ phân phát gia tài kếch sù của ông. Về sau chính Hoàng đế Thụy điển phải nhận nhiệm vụ ấy.

Nobel thuộc một giống họ gồm 2 nhánh, một nhánh gốc Nga một nhánh gốc Thụy điển. Nhánh gốc Thụy điển không chấp nhận sự hữu hiệu của di chúc, nên đã chống việc thi hành trong suốt 5 năm.

Cuối cùng mọi rắc rối được dàn xếp ổn thỏa và các giải Nobel được phát lần đầu tiên vào năm 1901 tại Hàn lâm viện Âm nhạc Thụy điển, 5 năm sau khi Nobel được hỏa táng.

Gia tài của Nobel để lại khoảng 45 triệu phật lang (khoảng 6 tỉ VN), trong số đó, ngoại 1 triệu được ký thác tại một ngân hàng lớn nhất Hoa kỳ, tất cả được đem đầu tư vào những cơ sở thương mại vững chắc của Thụy điển. Tiền lời của số vốn vĩ đại này sẽ được dùng để tặng giải Nobel hàng năm.

Những tám lòng vàng

Những vị trúng giải Nobel đã dùng tiền thưởng to lớn của họ ra sao? Thực sự không có vấn đề tốt hay xấu trong việc sử dụng tiền thưởng của mỗi vị. Cũng không có luật lệ luân lý nào chi phối việc ấy. Mỗi người trúng giải có nhu cầu và đòi hỏi riêng của họ. Do đó, người ta không làm quan trọng đối với một lời tuyên bố mĩa mai của nhà văn Ai nhĩ lan George Bernard Shaw khi ông nhận giải thưởng Nobel năm 1925, là năm ông đã 69 tuổi: « Số tiền thưởng này là chiếc phao cấp cứu ném cho một tay bơi đã vào đến bờ! » Nếu một số đồng những nhân vật đoạt giải đã dùng tiền thưởng vào những việc đáng ca ngợi, thì một số cũng đồng như thế đã muốn dùng tiền thưởng vào những việc riêng của họ. Nhà vật lý học Albert Einstein là người thuộc nhóm thứ nhất. Với sự đồng ý của bà vợ thứ Elsa, Einstein đã chia một nửa số tiền thưởng cho bà vợ cả Mileva, để đền đáp những hy sinh mà bà đã đổ ra cho ông trong những

năm đầu gian khổ. Nửa còn lại, Einstein dâng cúng vào các công cuộc từ thiện ở Berlin (Đông Đức). Nhà văn Romain Rolland đã dốc hết tiền thưởng vào những tổ chức hòa bình. Thi hào Rabindranath Tagore đã sung hết tiền thưởng của ông vào quỹ của ngôi trường « quốc tế » của ông ở Ấn. Ngược lại, nữ sĩ Thụy điển Selma Lagerlöf (Nobel 1909) đã dùng tiền thưởng để tậu 1 ngôi nhà cỏ, trong khi ông bà Pierre và Marie Curie (Nobel 1903 và 1911) đã dùng sự giàu sang bỗng chốc để thiết định một phòng tắm mới và chấm dứt việc dạy học vật và trước đó.

Ngoài cả hai thái độ trên đây là trường hợp bi hửu của triết gia Pháp Jean Paul Sartre, khi ông từ chối giải Nobel văn chương dành cho ông vào năm 1964. Những người nghèo nhất thế giới ngàn ngơ tiếc rẻ, họ nói « tại sao ông ấy không nhận giải thưởng để chia xẻ cho chúng tôi ! »

Việc tổ chức giải thưởng

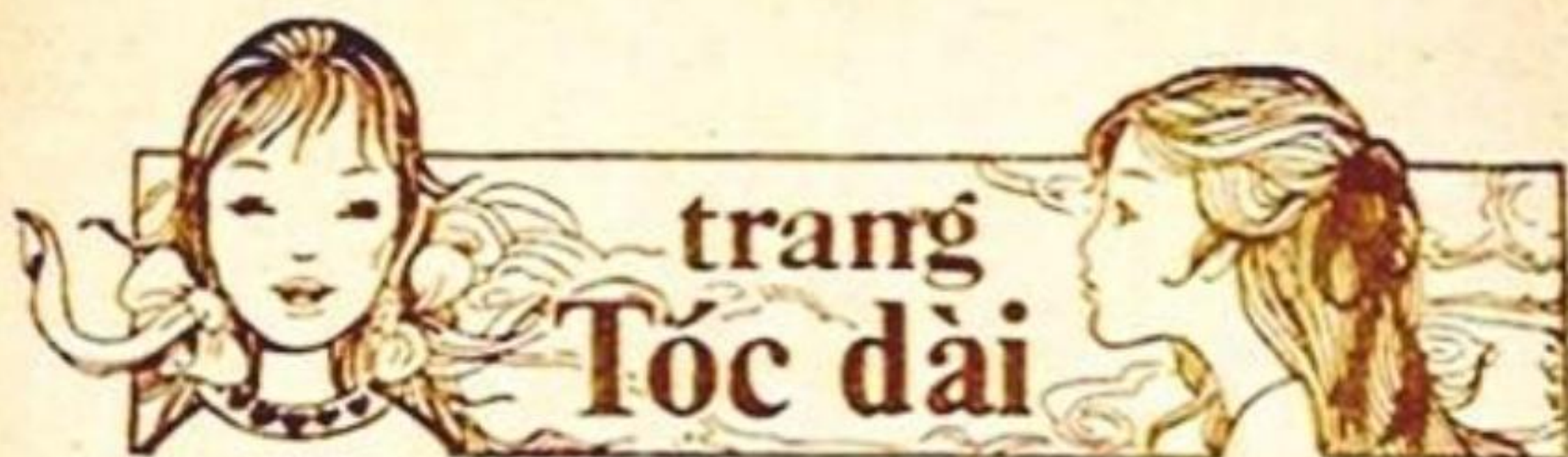
Các tác phẩm dự giải Nobel văn chương sẽ được khóa sổ vào mùng 1 tháng 2 mỗi năm. Các tác phẩm ấy được đệ nạp tại văn phòng Hàn lâm viện Thụy điển. Các vị đã trúng giải những năm trước được quyền đề nghị những ứng viên tranh giải. Các Hàn lâm viện Pháp và Tây ban nha, cũng các giáo sư thuộc các đại học lớn trên thế giới cũng được hưởng đặc quyền này. Dĩ nhiên là Hàn lâm viện Thụy điển được quyền ưu tiên đưa danh sách trước. Đầu năm 1950, có hơn 100 ứng viên từ khắp thế giới dự tranh giải văn chương. Rất nhiều ứng viên thuộc Mỹ châu, nhưng

chẳng thấy ai nhắc đến nhà văn William Faulkner (tiểu bang Mississippi). Về sau, chính Hàn lâm viện Thụy điển đã đề nghị Faulkner và quyết định trao giải Nobel năm 1949 cho ông, là giải chưa được tặng cho nhân vật nào.

4 trên 18 hội viên của Hàn lâm viện Thụy điển lập thành một Ủy ban với nhiệm vụ tuyển trạch sơ khởi. 4 vị ấy được trao cho những tác phẩm quan trọng của các ứng viên chính thức. Rất nhiều tác phẩm được dịch sang tiếng Thụy điển. Những tác phẩm khác không cần phải chuyển ngữ vì các hội viên của Ủy ban có thể đọc được trong nguyên ngữ. Các hội viên Hàn lâm viện Thụy điển, ngoài tiếng mẹ đẻ đều thông suốt Tây ban nha, Đức, Pháp và Anh ngữ. Khi một tác phẩm đề nghị được viết bằng một ngôn ngữ hiếm lạ như tiếng Trung hoa, Ấn độ, thì người ta sẽ tham khảo các nhà ngữ học chuyên biệt của mỗi thứ tiếng. Ngôn ngữ có thể tạo trở ngại, nhưng không thể ngăn chặn một tuyệt phẩm vào vòng tuyển trạch. Ví dụ điển hình là trường hợp đã xảy ra cho thi hào Tagore vào năm 1913. Năm ấy, thi hào mới chỉ có một thi phẩm được dịch sang Anh ngữ và lại chưa được phổ biến ở Thụy điển. Còn các thi phẩm giá trị khác của thi hào viết bằng tiếng mẹ đẻ Bengali vẫn chưa được chuyển ngữ.

Khi ấy, Ủy ban tuyển trạch tình cờ khám phá được một giáo sư Thụy điển, nhà đồng phương học, đang say sưa nghiên cứu ngôn ngữ Bengali. Giáo sư này mê Tagore đến độ nuôi ý định dạy tiếng Bengali cho các hội viên Hàn lâm

(xem trang 46)

● HỒNG HẠNH phụ trách

Em gái thân mến,

Đã lâu lắm, hôm nay chị Hạnh mới lại xin được dành riêng trang Tóc Dài kỳ này để trả lời một số thắc mắc và thư của các em gửi về. Đối với một số em gửi thư về chị đã lâu, có yêu cầu chị trả lời gấp, nhưng em gái ơi! Trang của chúng ta chỉ có hạn, mỗi kỳ đi một vấn đề là vừa đủ, nên chị đành để thư em đến hôm nay vậy. Mong em gái thông cảm, đừng đòi trả lời gấp nữa nhé, vì tất cả các thư chị đều giữ, và sẽ lần lượt trả lời em:

— Em N. T. K. H. (Sg 5):

Em gái ạ, lần sau em nên viết tên rõ ràng nhé, chị xin nhắc lại là chị sẽ không trả lời những em ký tên tắt đầu. Tuy nhiên vì lần này em hỏi giúp cô bạn nên chị cố trả lời em: mong tình bạn giữa 2 em thêm « keo sơn gắn bó » nhé.

Trường hợp tàn nhang của bạn em em không nói rõ nó như thế nào nên chị thử nêu ra hai trường hợp này em xem nó thuộc loại nào để tùy theo đó mà chữa vậy:

Tàn nhang thường thấy là những chấm nhỏ li ti hoặc đen hoặc nâu nổi lên trên da mặt, nhất là với những người da nhờn. Những

chấm này có khi mọc thưa, có khi lại mọc dày tịt thành từng đám, và được chia làm hai loại:

Loại Ephillides màu hung nâu, thường xuất hiện với các trẻ em Tây Phương, loại này cũng một nguyên nhân như vết nám, nhưng nhẹ hơn: Để chữa trị em có thể dùng công thức sau đây:

- Huile d'amandes douces 120gr.
- Pétale de lys 30 gr.
- Eau oxygénée à 15 volumes 30 gr.

Cả 3 thứ cho vào một cái chai lắc cho tan đều rồi bôi lên những vết ấy ngày 3 lần. Nên để thuốc vào chỗ mát cho thuốc giữ được lâu.

Loại *Comédone*: là kết quả của sự dưỡng khí hóa (oxydation) của chất mỡ khi gặp dưỡng khí và chỉ có đối với người da nhờn.

Ở dưới làn da giữa lớp biểu bì và bì có một lớp mỡ thật mỏng. Mỡ ấy nhiều khi đọng lại thành từng cục nhỏ, đông cứng, và do áp lực của làn mỡ đó trồi lên trên theo lỗ chân lông hoặc lỗ mồ hôi. Ra ngoài mỡ gặp dưỡng khí thành đen sạm lại và ở nguyên trên biểu bì không mất đi nữa. Đối với loại này em rất cần phải chữa trị, và có thể áp dụng công thức này.

- Biochlorure de Hg 0,25 g.
- Eau oxygénée à 20 volumes 15 gr.
- Lanoline. 15 gr.

Đựng ba thứ trong một cái chai, lắc đều rồi bôi lên mặt, sau khi đã rửa mặt thật sạch, trước khi đi ngủ. Hãy để thuốc vào chỗ mặt để giữ được lâu.

— Em Bùi Thúy Phượng (Cần Thơ):

Trong một số T.H. trước chị đã có nói với các em cách giữ gìn da mặt và cách trị mụn trứng cá. Chắc em quên rồi, vậy em hãy giờ lại bộ cũ (bộ 21-22) xem lại nhé. Còn về phần những lỗ thủng do những mụn bị em nặn non gây ra, không có cách gì giảm đi như chị thường mách các em mà trị được cả. Chỉ mong khi em đã lớn có đầy đủ phương tiện đến nhờ Mỹ Viện thôi.

— Em Nguyễn Đôn Hồng Hà (Đo Nông):

Da mặt muốn trắng hơn, em có thể theo một trong những phương thức này.

● Ngôi đền Angkor wath ở Kampuchia được quốc vương Suryavarman II xây cất vào khoảng giữa thế kỷ thứ XII. Ngôi đền này chiếm trọn một vùng có chiều dài 1025 mét và 800 mét chiều ngang, là ngôi đền lớn nhất trong vùng Angkor. Chung quanh đền có hào nước rộng che chở nên rừng cây không phủ kín và tàn phá được. Toàn thể đền vẫn giữ vẻ huy hoàng qua 700 năm.

Vào đền bằng 3 ngã khác nhau: Một theo đại lộ từ chợ Siemréap dài 6 cây số đi tới hướng Nam. Một theo con đường đá cũ kỹ mang tên nhà khảo cổ Pháp Commaille (đã tìm ra Angkor Wath) một ngã từ sân bay cách Siemréap 8 cây số đi thẳng vào cửa chánh ở hướng Tây.

MINH DU ghi

— Cách một ngày rửa mặt bằng nước cốt trái dừa.

— Dùng phấn trắng tốt, thứ thoa mặt trộn với trứng trắng hột gà thoa lên mặt trước khi ngủ. Thoa như vậy trong 5 ngày lại nghỉ 5 ngày, và luôn trong vòng một tháng. Sáng dậy dùng nước mưa rửa mặt.

Tuổi của em còn cao nữa mà. Tuy nhiên em có thể tập những động tác sau đây cũng giúp cho em cao thêm chút ít.

— Em đứng thẳng tay cổ với lên càng cao càng tốt, mà chân vẫn phải đứng yên, không được kiễng lên.

Em nằm thẳng cách tường 5 phân và cố vươn chân cho đụng vào tường.

Ngoài ra em có thể chơi barre-fixe cũng tốt lắm.

— Em Trần thị Ngọc Thủy (Đo Nồng):

Bụng lớn cần phải khám Bác sĩ xem có đau dạ dày, sưng gan hay lá lách không?

Nếu không có bệnh nội thương gì cả mà bụng lớn là tại ít vận động, lớp mỡ ở bụng có nhiều. Em nên vận động nhiều như bơi lội, đi xe đạp hay tập những động tác sau đây để làm tan lớp mỡ ấy đi:

— Nằm thẳng hai tay xuôi theo thân mình rồi đạp chân trong không khí như đạp xe đạp vậy.

— Vẫn nằm như thế ở trên, đưa hai chân lên theo đường thẳng đứng rồi lại hạ chân như cũ. Làm như thế 20 lần.

Vẫn nằm thẳng như vậy, cố ngồi dậy và cúi người về phía trước cho bàn tay dựng với ngón chân nhưng không được co chân. Làm 10 lần.

Nếu chưa quen tập, những lần đầu em nên làm ít hơn để tránh mỗi mệt quá sức.

Tập thể dục em nên kiên nhẫn, vì kết quả không thể thấy ngay được đâu em.

Mong gặp lại các em ở kỳ sau.

HỒNG HẠNH

GIẢI THOẠI

VUA LÀM THƠ

Tuy không được văn học sĩ xếp vào hàng Thi sĩ như trường hợp Vua LÊ THÁNH TÔN của Việt Nam chúng ta, nhưng Vua LOUIS 14 của Pháp cũng là một bậc anh quân rất sành văn nghệ.

Người ta kể rằng sáng sớm nọ, "mầm non văn nghệ" Louis Đệ Thập Tứ vội vã cho mời văn hào BOILEAU vào trao cho một bài thơ ngài vừa sáng tác được trong đêm, mà rằng:

— Khanh thấy bài thơ này của Trâm thế nào?

Boileau đọc qua, tâu:

— Muôn tâu Hoàng Thượng... Đối với Hoàng thượng không có gì mà Ngài không thể thực hiện được cả. Như bài thơ này đây, Hoàng Thượng cố ý làm thật dở, và muôn tâu, Hoàng Thượng đã thành công hoàn toàn.

S.T.

VỊ THA

• Gia Long (226)
Tiễn người

Rồi thu mất dấu qua hồn
Em về cho nắng chọi buồn thở than
Tình xưa cũng chút ải an
Rồi tôi cũng mộng thên thang mà
buồn

Vẽ dẫu hơi ảo vờn thương
Cho mây trâm lối biết tương tư sâu
Chiều nay sương khói vẽ dẫu
Phổ tôi than thở tiếc màu áo em
Rồi thu đuổi gió qua thềm
Bơ vơ cánh lá muông phiên bay cao
Sợ buồn một nhánh lao đao
Thôi em về nở ngọt ngào tuổi xanh
Cúi đầu xin chút mong manh
Tiễn đưa áo lụa hồng anh theo
người

HIỀN THY HỌA MY

• Thanh phụng (182)
Xiêm y mới

Cho nửa đồng tiền (229)

áo nhung thơm từ hương đất mới
thơm theo em một chuỗi ngày vui
thơm từ giấy phất ngợa ngùi
như xiêm y ngát hương mùi phấn
mây

xiêm y lộng giữa hồ tây
vàng kiều mấy cánh bông bay đầy
trời

• Mùa thu, đưa tiễn người

hoa nở trong vườn ai mùa thu
mắt em đọng mấy giọt sương mù
hoa khóc trôi theo tình lá chết
em cũng khóc người khi cuối thu.

THỊ VŨ

• Nụ khi chiều ấy mùa mưa (2)
Ngày tháng này cho em

Giọt mưa
Rơi xuống
Có làm ướt tóc em
Có lăn dài trên má
Hay mưa buồn từ trên đá rỏ tri
Trong một chiều tàn vầng son em
nhí!

Biết chăng em
Mưa đã trở về
Đậu trên mái tóc trần trụi yêu
thương

Cho em khóm lá sau vườn
Lung linh phiên nước còn vương
ban chiều

Cho em tròn giấc cỏ liêu
Cho em phiên nước mỹ miều hương
lời.

• Cung đàn trở khúc miên man

Hiên ngoài mưa giọt miên man,
Trong căn phòng hẹp giọt đàn phấm
cung.

Lối mưa phía trước mặt mừng,
Dáng ai đứng đó ngợp ngưỡng muốn
đi.

TRẦN ĐỨC OANH

• **Áo xanh** (226)

Dễ thương

Vô **Ưng Thanh** (229)

Khuya nay tôi lại về đây

Nhớ ai chẳng biết mà đây cơn mơ

Có duyên không lạ vậy nờ

Mến hoa tí ngọc đứng giờ nở hoa

Đường về chốn ấy bao xa

Cho tôi theo với gọi là tiền đưa

Bao giờ hồi lại sông xưa

Khuya nay chút mộng cũng vừa dễ
thương.

•
Ngán ngơ

Suối reo mái tóc nhung huyền

Chim bay xuống phố kết duyên cho
đây

Đường về chút gió dẫu đây

Ô hay núi biếc chùng mây giận hờn

Sương từ giã mộng dơm bông

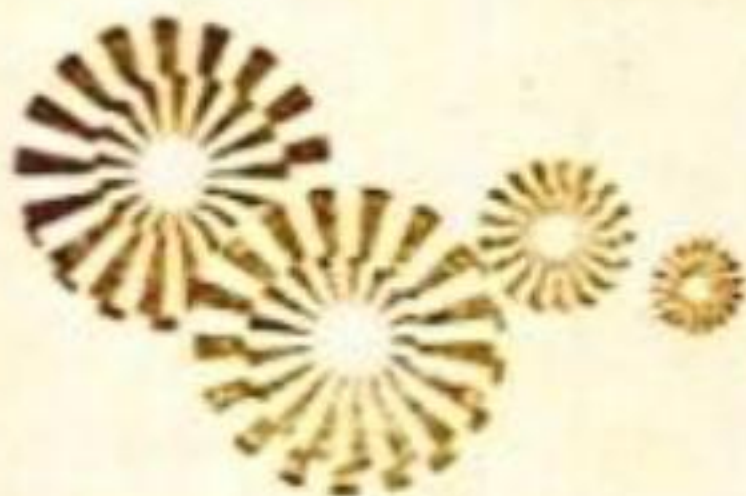
Cỏ cây chông ghẹo cho hồng má
thơ

Thôi chim thú thật tình cờ

Cười lên cho gió động bờ chiêm
bao

Thẹn thùng chim rất xôn xao

Ngán ngơ ai biết vì sao mà buồn.

LA TY

• **Câu xin** (225)

Tuyệt vời...

Những bông hồng mừng Giáng Sinh
(229)
trắng sáng trắng vui trắng yêu đời
em mộng em mơ chiều chiều rơi
trắng đứng trắng khoe tà áo mới
em hát em reo thu tuyết vời...

•
Chiều thu

Nắng âm chiều xuống êm đêm
con đường trắng cả lụa mềm áo
bay

hai hàng cây đứng giang tay
thả từng chiếc lá vàng đầy ưu
tu

qua cầu lộng lộng gió ru

có vui buồn lẫn chiều thu tan trường

Viết từ Ninh chữ — PhanRang

NGUYỄN THI VỌNG

• **Vóc gầy như duyên thần tiên** (22)

Đêm trong sân trường

Lê Quý Đôn

Gió về rất mộng mùi hương

Vườn cây trăm tiếng dễ thương
lạ lùng

Ô hay, oanh yên của trường

Đem yên vui lại nỗi buồn vào đêm

Yên y thấp thoáng ảo huyền

Điêm trang tiếng hát thần tiên mơ
màng

Cho người mộng giấc lương hoàng

Tưởng như dạ vũ những nàng tiên
ngoan

TUỔI HOA

KHẮP NĂM CHÂU

MỤC MỜI : Ghi lại những tin vui, lạ, đáng biết... xảy ra trong tháng qua, liên hệ xa gần, ít hoặc nhiều tới giới trẻ. Những chữ in nghiêng nếu có, trong mục này là do người phụ trách ghi thêm.

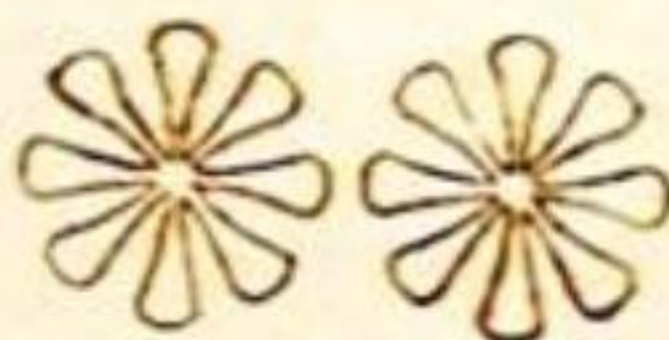
ĐAN-MẠCH – VIỆT-NAM :

Đan Mạch tặng VNCH hơn 3000 đô la thiết lập hệ thống cung cấp nước cho các trường Trung học

LIÊN HIỆP QUỐC 9-10 (AP).

— Đại sứ Đan Mạch Haus Tabor, tại LHQ, hôm thứ Tư đã ký một thỏa ước cùng Quỹ Nhi Đồng LHQ (UNICEF) tặng cho VNCH 20 triệu Kroner (3.280 MK) để thiết lập hệ thống cung cấp nước cho các trường học của VNCH. Kế hoạch này sẽ thiết lập 1.000 giếng nước mức bằng tay cho 662 lớp học mới với sĩ số 50 học sinh mỗi lớp, và đào 7 giếng sâu khác có hệ thống máy bơm nước cho mỗi trường học có 250 học sinh.

Ngoài ra kế hoạch này còn sửa chữa lại 150 trường bị tàn phá và đặt phòng tắm cho 140 trường khác. Người ta còn nhớ vào tháng 1 Đan Mạch đã cho VNCH 7,5 triệu Kroner cùng với một mục đích trên.

VIỆT – MỸ :

...*Thực Phẩm Phụng Sự Hòa Bình* ???
Dân VN sắp được hút bằng thích thuốc lá Mỹ

HOA THỊNH ĐÓN, 10-10 (AP).— Bộ Canh Nông Hoa Kỳ hôm thứ Tư loan tin rằng VNCH sẽ nhận được một số lượng thuốc lá của Hoa Kỳ trị giá 7,2 triệu Mỹ kim (khoảng trên 4 tỷ rưỡi bạc VN) trong khuôn khổ chương trình mới "thực phẩm cho hòa bình".

Các viên chức Hoa Kỳ cho biết chương trình trên liên quan tới một tín dụng dài hạn về việc bán khoảng 2.600 tấn thuốc lá cho VN, khối lượng này sẽ được cung cấp trọn, tính cho đến ngày 30-6 năm tới.

PHÁP :

Được «Thiên Di» bằng phi cơ 5.000 chim én vẫn không làm nổi mùa Xuân

STRASBOURG (AFP).— 5.000 chim én bị kẹt lại ở Alsace vì thời tiết lạnh và vì thiếu côn trùng để ăn sắp đi cư xuống miền Nam bằng phi cơ.

Các nhà điều loại học xúc động thấy chim én chen chúc hàng chục con trong ổ hoặc các nơi kín gió, đã quyết định bắt lối 5.000 con trong ba ngày và chở chúng xuống các vùng thời tiết ấm bằng phi cơ bay các đường quốc nội. Các chim én này sẽ đến miền Đông Nam nước Pháp, ấm áp và có mồi để ăn mà khỏi cắt cánh.

NHẬT-BẢN :

Sau 30 năm mới lãnh bằng... tốt nghiệp

ĐÔNG KINH. (AP).— Với những giọt lệ long lanh trên khóe mắt, 322 cựu Sinh viên Đại học Waseda khóa năm 1944, hôm Chủ nhật 22-9-74 đã nhận lãnh văn bằng của họ. Sở dĩ có tình trạng này, là vì các cựu Sinh viên trên tốt nghiệp vào thế chiến thứ Hai bùng nổ khiến họ không thể nhận lãnh cấp bằng được.

Chỉ có khoảng 100 trong số 1.500 Sinh viên đã tham dự buổi lễ phát bằng hồi năm 1944, vì hầu hết các Sinh viên tốt nghiệp

còn lại, đã phải lên đường ra mặt trận hết rồi.

Vì cảm thấy mất mát một cái gì đó, nên một số cựu sinh viên đại học Waseda đã về thăm trường cũ hồi đầu năm nay và họ yêu cầu tổ chức buổi lễ phát bằng bất thường này.

Nhiều cựu sinh viên đã mang cả vợ con đến dự lễ và mọi người đã dành một phút tưởng niệm cho những sinh viên của trường đã tử trận trong thế chiến thứ Hai.

Một cựu sinh viên nói: «Thế là tôi đã nhận được văn bằng tốt nghiệp đại học. Điều này khuyến khích tôi bắt đầu một cuộc sống mới».

VIỆT-NAM :

Dân biểu báo động về dịch ghê ngứa truyền nhiễm

SAIGON 4-9.— Trong cuộc tiếp xúc với báo chí sáng qua, Dân Biểu Bác sĩ Nguyễn Tuấn Anh và Dân Biểu Nguyễn Đức Cung đã lên tiếng báo động về dịch ghê lây vừa xuất hiện.

Theo sự tìm hiểu cận kề của hai DB trên thì quả thực một bệnh dịch đã bộc phát từ cuối năm 1973, làm hoang mang đông đảo quần chúng, tuy không gây tử vong nhưng gây hại không ít, nhất là làm bệnh nhân rất khó chịu. Đó là dịch ghê rất dễ truyền nhiễm (Gale) gây ra bởi con cái ghê hay ký sinh trùng *Sarcoptes Scabiei*.

Hai DB Anh và Cung chỉ xin Bộ y tế thay vì luôn cử người luân phiên đi dự các Hội Nghị Quốc tế hãy phái nhân viên tới các bệnh viện thăm các bệnh viện, thăm các trại ty nạn, tạm cư là thấy ngay sự thật.

Dân Biểu Anh cho biết riêng tại khu ngoại chàn bì phu của Bệnh viện Nhi Đồng ở Thủ Đức cứ 100 bệnh nhân ngoài da đến khám là có năm mười người mắc bệnh ghê truyền nhiễm. Con số này ngày một gia tăng mạnh và đó là một tỷ lệ quá cao có thể nói là cao nhất thế giới gây ngạc nhiên cho tất cả các nhà y tế ngoại quốc về tình trạng y tế của nước ta. Theo sự nghiên cứu của Giáo Sư Orkin thì bệnh ghê lây có một lịch trình đặc biệt về dịch học nghĩa là cứ mỗi 30 năm lại có dịch ghê lây. 30 năm trước dịch ghê này đã lan tràn khắp thế giới và từ cuối năm 1973 chu kỳ mới của dịch ghê lại bắt đầu tại Việt Nam.

Dân Biểu Anh nói: "Rất tiếc Bộ Y tế không có sáng kiến kiểm soát ngay từ lúc đầu để chặn đứng bệnh này cũng như thiếu giáo dục quần chúng không chỉ cho dân chúng biết cách đề phòng và hướng dẫn họ điều trị". Do đó, với tư cách là 1 y sĩ lâu năm trong nghề, ông xin đưa ra một số nhận xét và lời chỉ dẫn chuyên môn để giúp đỡ đồng bào.

Theo DB Anh bệnh nhân nhất

là trẻ em và trẻ sơ sinh bị bệnh ghê này sẽ bị nhiễm trùng thứ phát do sự cào gãi mà sinh ra ung nhọt, lở loét cùng mình rất khó chịu. Đôi khi sự nhiễm trùng lan tới các cơ quan nội tạng. Sự kiêng cử ăn uống vô ý thức, sự mất ngủ vì ngứa ngáy sẽ làm cho trẻ em gầy mòn chậm lớn. Trong tình trạng kinh tế khó khăn hiện nay bệnh sẽ gây hao hụt cho quỹ gia đình được tính từng ngày nếu không biết cách điều trị. Lại nữa theo tâm lý quần chúng thì bất cứ bệnh ngứa nào cũng cho là do gan sinh ra hay ăn trúng thức ăn phong như thịt gà, thịt bò, tôm, cá biển... Do đó họ tốn rất nhiều tiền để trị gan, trị phong thậm chí có nhiều người lại dùng thuốc loại Corticoides, nước biển thuốc trị bệnh phong tình. Văn theo DB Anh thì đồng bào hãy mua vài thứ thuốc xức ghê rẻ tiền có bán ở các tiệm thuốc tây là đủ. Có thể dùng dung dịch DDT 6% thoa mình mẩy sau khi tắm kỹ bằng xà bông. Sau 10 phút lại thoa một lớp khác. Trước khi ngủ bôi thêm một lớp thứ ba lên các miền ghê. Sáng hôm sau tắm kỹ bằng xà bông và phải thay khăn trải giường. Phải trị cùng một lúc tất cả các người cùng trong gia đình mắc bệnh nếu không bệnh sẽ trở đi trở lại hoài. Nấu quần áo bằng nước sôi cho chết cái ghê.

PHƯƠNG THÚY

(Chỉnh Luận ngày 5-9-74)

MÙA HOA VÀNG CHÍN

ĐỖ KHÁNH HỒNG LIÊN

VÀ THẾ LÀ QUYÊN GIẬN THẬT. Ơ HAY CHIM Ạ, sao đứng không mắt lại buồn muốn khóc. Thì Vũ vẫn như ngày xưa ấy, vẫn hồn nhiên như nắng sớm, mưa bay. Nhưng mái tóc ngày xưa giờ đã ngắn. Hết cho Vũ cười với Quyên bằng mắt và trên mái. Tóc em sợi ngắn sợi dài... Chim ơi, sao bỗng đứng lại khóc, bỗng đứng lại biệt mà trong trí nhớ phần vẫn

Con dốc vẫn đầy hoa vàng chín. Mùa thu rầu rầu ngon cổ, cũng se thêm một chút nhớ trong tim. Từ Quyên đôi con mắt nhìn nũng nịu, giải Khăn hồng theo gió bay xa. Và Vũ hát một mình trên lối vắng... Mùa thu qua tay đã bao lần. Hàng cây thấp nển lên hai hàng... Vũ hát nhảm thế thôi Quyên ạ. Thì cứ tưởng tượng Vũ bây giờ còn lại có một mình. Thì cứ tưởng tượng tháng ngày cứ dài ra mãi mãi mà chẳng còn có chim là thôi Quyên ạ, cũng giống như mái tóc dài thân yêu ngày cũ của Quyên nay đã ngắn. Cũng như một mùa sương khói đã chìm trong đáy mắt. Và một bóng mây xưa chầm mang đủ một tin vui cho Vũ mỉm cười êm ái

Có lần Quyên đứng trông mây, những đám mây phiêu lãng. Có lần Quyên đứng trông sao, đôi mắt long lanh như hai vì tinh tú. Có lần Quyên bảo Vũ là mây, là sao, mây và sao chả phải là của Quyên. Ừ! ừ! Vũ chỉ cười lơ đãng. Nhưng sao và mây cũng chưa ác bằng Quyên đã bỏ đi xa lắc. Vũ muốn cười mà không cười được. Buổi tối trông trăng nhớ Quyên. Buổi chiều ngóng gió nhớ Quyên. Thôi chim đã bỏ đi biệt để buồn cho những hàng cây xanh ngơ ngác.

Quyên ơi, mưa vẫn rơi trên những hàng cây xanh ngày cũ. Tháng tám, thu mưa và một thời chân sẽ rất ngu ngơ. Mười tám bóng phượng cũ đã tàn phai trong trí nhớ. Từ con dốc xưa có một loài hoa nào khác nở, không hay. Từ Quyên giận đôi bước đi không nhìn lại. Có một mùa nào đến, có một mùa nào đi không nữa... Và Quyên ơi khi mùa hoa vàng chín, có bao giờ lại nghe chim hót trên cao...

ĐỖ KHÁNH HỒNG LIÊN

HƯƠNG XƯA

(tiếp trong 12)

• Đi không chẳng lẽ lại về không? •
Nhỏ Bình cũng gắng gượng bắt chước bạn vén quần cột áo. Rồi, một tay nắm bàn tay Hà, một tay túm lấy đám sậy, nhỏ dò dẫm từng bước. Chưa được, còn xa. Gắng thêm tí nữa. Còn tí nữa thôi. Nước không là nước, làm sao bây giờ ha? Mà coi kìa sao có đám đất nâu nâu tròn tròn nổi lên chính giữa vậy kìa, ngon quá ta. Thế là nhỏ Bình háng hái đặt trọn bàn chân. Ừm! Nhỏ nhào luôn về phía trước, nhỏ Hà mất thăng bằng buông vọi tay bạn.

Thế là xong! Thế là toi đòi chiếc áo dài trắng. Chà hoa thì đừng hoa chứ! Thái Bình lóp ngóp trèo lên, giận dữ. Chao ôi là cái thứ nước phen quái ác, cứ tưởng đất ai ngờ là cặn nâu lắng xuống đáy hồ. Bây giờ chặt ri sét bám đầy áo đầy quần. Làm sao đây? Làm sao đây tội bay?

Nhỏ mếu máo. Lũ bạn cuống quýt vây quanh. Máy rần xuống gột áo quần đi chứ biết sao giờ. Lại một phen hạ thủy. Vò muốn rách áo mà vết nâu đỏ vẫn trơ trơ. Sao giờ?

‘Na xa vang lại tiếng trống • thùng, thùng... • giục giã.

— Chết cha mày ơi, còn có 15 phút hà.

— Thôi mặc kệ tao, tội mày đi đi, tao không có vào lớp đâu

— Đâu được mày. Rồi bà Tổng biết mày trốn học, bà hỏi tới là chết cha cả bọn còn gì?

Nhỏ Lý, nhỏ Thanh, nhỏ Diệp, nhỏ Hà dậm chân than thở.

— Bữa nay xui quá. Con Hà té kể rồi con Bình bị ma gia kéo căng...

— Thôi mày, nói gì nghe ớn quá à.

Quanh quần một hồi, tưng thế cả bọn kéo nhau đi. Tối trường nhìn quanh vắng ngắt. Thôi xong, chúng nó đã vào học cả rồi. Nhỏ Bích Hà lại một phen tính kế:

— Giờ mình vào cổng chính không được à, thế nào tội trực cũng đóng cửa rồi. Mình chui rào đại đi.

— Ờ, phải đó.

Năm đứa lúi húi vạch rào chui qua. Đứa cuối cùng vừa an toàn thăng lưng đứng dậy thì đã nghe nhỏ Diệp rên rĩ:

— Chết rồi tội bay ơi!

Nó sững sờ nhìn về phía cửa văn phòng. Ở đó, bà Tổng Giám thị đang oai nghiêm chỉ tay về phía lũ tội nhân nói gì với bác cai trường. Bác cai lưng thưng xách xâu chìa khóa đi tới.

— Bác Khởi đến rồi kìa, có chạy đằng trời.

Dĩ nhiên. Bà Tổng đã thấy thì có mà chạy đằng trời. Trong văn phòng, cả bọn đứng ép sát vào nhau, run

như cây sậy. Bà Tổng đồng dặc lên tiếng:

— Máy cái cô này, cô Đào Kim Diệp, cô Lê thị Thái Bình, cô Nguyễn thị Bích Hà, cô...

Bà chỉ tay vẽ từng đũa kẻ tên vanh vách, Từng tới nhân chợt lạnh cả lòng như nghe tuyên bản án tử hình:

— Con gái con đũa gì mà quá quắt. Đi học muộn, lại còn chui rào. Các cô tính làm cái trò trống gì đây? Ủa, Thái Bình, ra đây xem nào!

Con nhỏ tiu ngriu như mèo bị cắt tai, rụt rè bước tới một bước.

— Làm gì mà ướt như chuột lột thế này? (mèo đã hóa ra chuột!)

— Thưa cô, em... em bị té xuống hồ nước!

— Làm gì mà té?

— Dạ...

— Đi hái hoa phải không?

— Dạ!

— Ngã xuống đó nếu không có ai cứu thì sao?

— Dạ... dạ thưa cô... em xin chừa...

Một giọt nước mắt trong veo rớt xuống. Rồi nghe có tiếng sụt sịt... sụt sịt... cả lũ đều nước mắt ngấn nước mắt dài.

— Còn khóc nữa hả? Oan ức chuyện gì mà khóc?

Ừc! Ừc! Hự! Những tiếng khóc cố nén lại vang lên nghe kỳ cục.

— Thôi, đi về lớp. Bữa sau là tôi cho cảm tức nghe chưa?

— Dạ.

Tiếng "Dạ" nghe ngoan hơn bao giờ cả. Năm đũa cúi chào bà Tổng rồi kéo nhau rút lui có trật tự. Vô tình (mà cố ý) nhỏ Thái Bình ngược nhìn bà Tổng, thấy khuôn mặt bà vẫn nghiêm nhưng đuôi mắt dài ra, nheo lại như giấu một nụ cười...

Bây giờ cũng lại ngồi trường cũ, mái ngói nâu và vách tường vôi đỏ. Văn phòng đã được xây lại đẹp hơn. Bà Tổng vẫn còn đó, vẫn nghiêm trang đĩnh đạc và vẫn thuộc tên từng đũa học trò. Văn những tà áo trắng quăn quýt tung bay trong mỗi bước chân reo vui nhảy nhót. Tôi lại trở về đây, nhưng không còn ngồi ở dãy ghế học trò.

Tôi bước chân vào lớp học. Kỷ niệm như còn làm mờ mắt, rưng rưng. Nghiêm nhìn các em nhỏ đứng im chào đón, mắt mở to bờ ngờ hiến kỳ... tôi nhẹ nhàng cất tiếng:

— Các em ngồi xuống. Hôm nay, chúng ta bắt đầu một niên học...

LÊ THỊ THÁI BÌNH

● Một đấng tóc dài vào hiệu kim hoàn ở thương xá Eden, hỏi ông chủ tiệm:

— Cái vòng ngọc này giá bao nhiêu?

— 400.000 đồng.

• Nàng • huyết gió, nhún vai hỏi tiếp:

— Còn cái nhẫn hột xoàn kia?

— Cô có thể huyết gió hai cái.

● Hai người bạn • cổ tri • bắt gặp nhau ngoài đường.

— Thứ bảy này là sinh nhật tôi, mời anh lại nhà tôi chơi.

— Nhà anh ở đâu nhỉ?

— Cư xá Trương Minh Giảng

gần nhà thờ Ba Chuông đó anh biết không? Anh đến lô Z, số nhà SLU. 007, lấy khuỷu tay bấm chuông rồi dùng chân đẩy cửa mà vào.

— Ủa sao kỳ vậy?

— Thì hôm đó chắc chắn là anh phải mang quà đến biếu tôi, hai tay anh làm gì tay anh còn rảnh rang mà bấm chuông với mở cửa?

● Cô giáo vừa giảng xong bài sử về họ Hồng Bàng, kết thúc với chuyện Hoàng Tê Tiết Liêu và Bánh Dầy, bánh Chưng:

— Chuyện đó xảy ra cách nay 4.000 năm rồi.

Có tiếng xì xào cuối lớp:

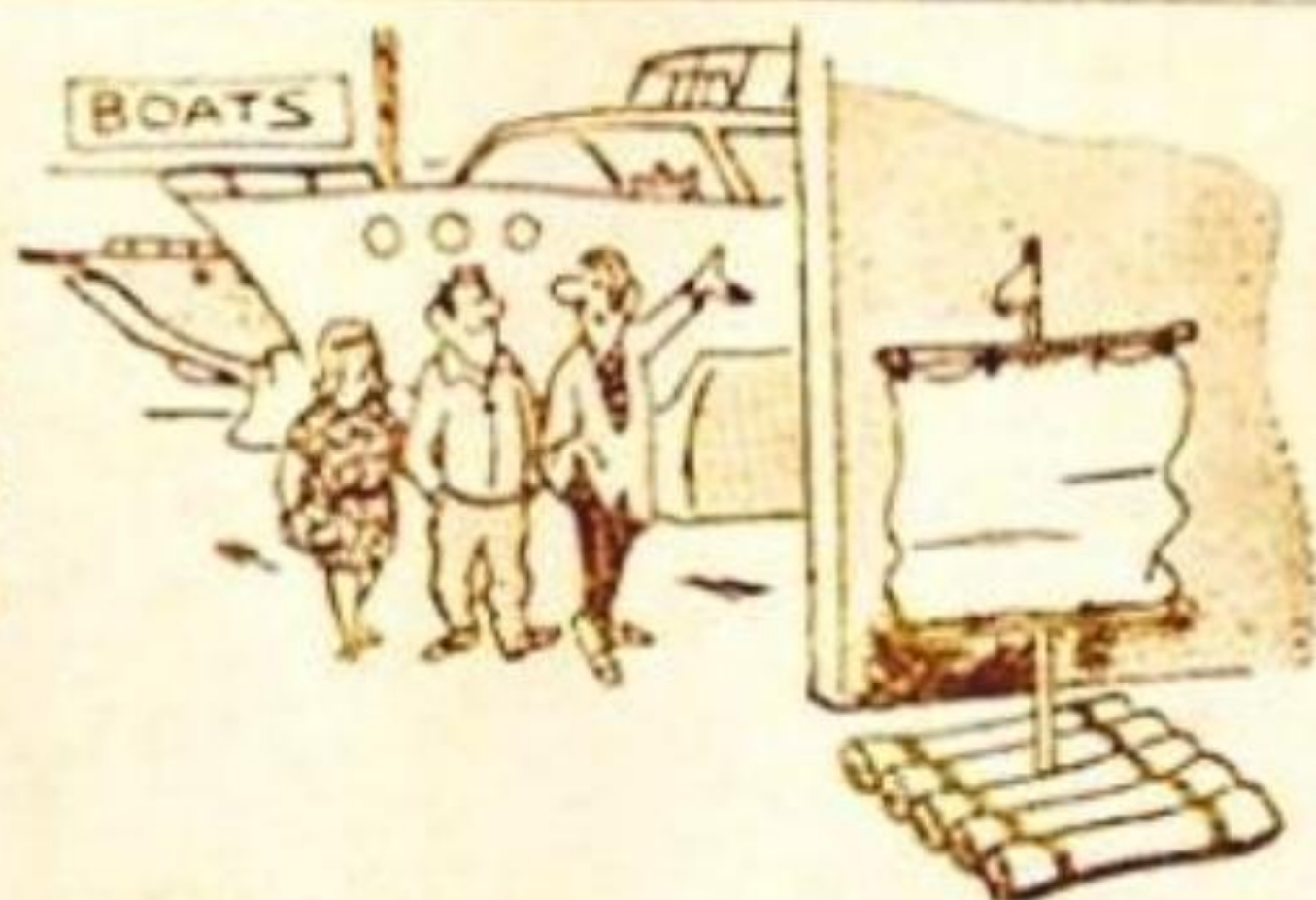
— Trời... sao cò nhớ dai quá vậy?

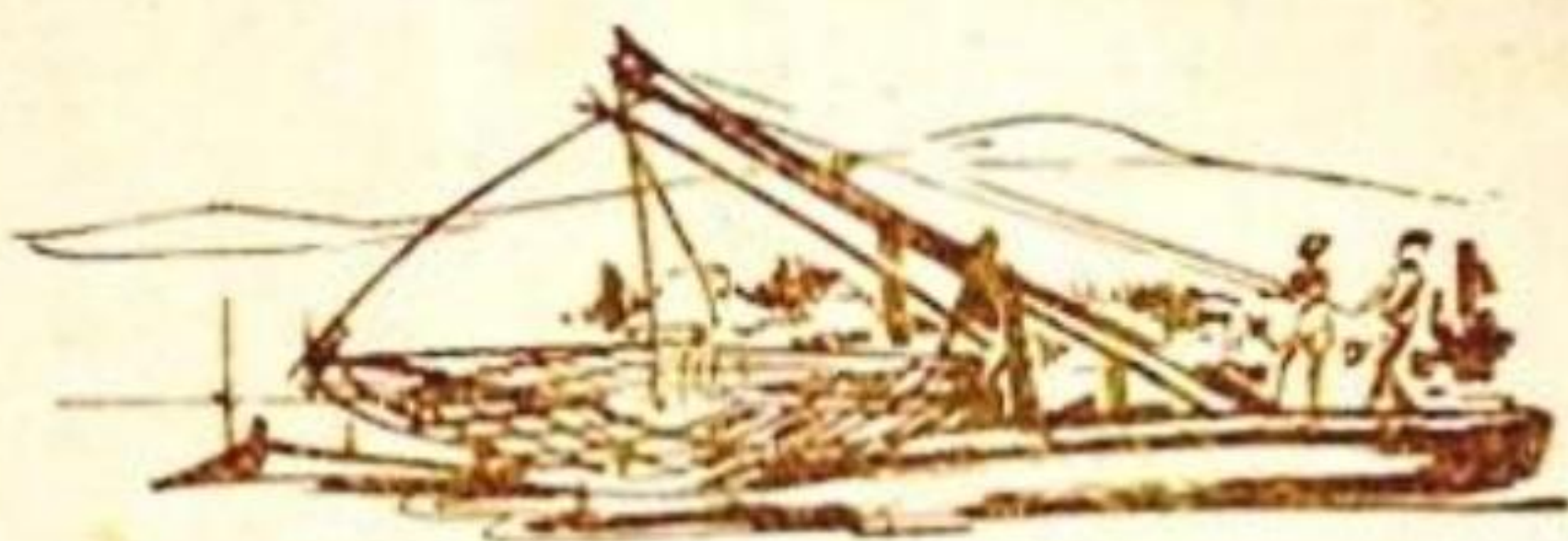
● Ông Thanh Tra bước vào một lớp học ồn ào nhất trường. Ông hỏi cô giáo:

— Trong lớp cô có nhiều học trò bất thường không?

— Thừa ít lắm ạ, chỉ có hai trò ngồi đầu bàn đây ngon và hiền nhất lớp.

— Ông bà muốn mua loại dươi 300.000 ư? Vâng, xin mời qua gian bên đây.

MỘT CHUYẾN PHIÊU LƯU

Truyện 3 kỳ đang trọn của MINH QUÂN

Kỳ II

Alice cũng trịnh trọng không kém. Cả hai nắm tay nhau, Mai Lan ôm con rồng và cố hết sức chạy. Alice hỏi:

— Ta đi đâu bây giờ?

— Nếu ta lên đồi, ta sẽ gặp cọp

— Mai Lan đáp mà không dừng lại — Tốt hơn, ta nên lên tỉnh. Chị tin mình có thể bán con cá này và lấy tiền thuê một căn nhà nhỏ để hai đứa mình sống chung.

— Thú quá nhỉ! — Alice nói.

Hai đứa bé chạy ra tỉnh, nhưng đường xa quá, cho nên sau một lúc chạy mệt, chúng phải đi chậm lại.

— Để em mang con rồng cho.

Alice nói. Mai Lan đưa cho bạn.

Buổi trưa nắng tốt và cả hai cảm thấy sung sướng. Mai Lan có hàng ngàn chuyện để nói. Nó hỏi Alice:

— Sao tóc em vàng thế? có phải tại mẹ em ăn nhiều trứng, trước khi sinh em không?

Alice cười:

— Chắc không phải. Nhưng chắc tại tóc mẹ em vàng.

— Có lẽ tại em ăn nhiều trứng chứ gì?

— Gia đình em ăn nhiều trứng lắm. Mỗi buổi chiều em ăn một cái trứng đó nghe...

— Còn chị, chị ăn cơm với sù sù. Tóc chị đen ghê chưa?

— Phải, tóc chị đen mượt. Em công nhận. Tóc đen cũng đẹp ghê đi chứ!

Mai Lan vẫn còn thích trò chuyện, chao ơi, có đứa em gái đề tâm sự, tuyệt biết là ngần nào! Nghĩ xem: hai chị em sống bước bên nhau, thông thả chuyện trò thay vì chơi

trò ăn cướp, đánh giặc, chán ngấy lên tới cò. Mai Lan hỏi Alice:

— Giọng nói của em lạ ghê đó nghe. Tại sao vậy?

— Tại sao hở? Em là người Mỹ chứ sao...

Trời ơi: em của mình là người Mỹ? Mai Lan hơi... há một tí, song cổ trắn tỉnh đề chỉ tỏ ra ngạc nhiên thôi:

— Lạ quá há, vậy sao chị hiểu được tiếng nói của em?

— Chị khờ lắm, tại em đâu có nói tiếng Mỹ? Em nói tiếng Trung Hoa của chị mà.

— Vậy thì giờ em thử nói tiếng Mỹ đi, chị nghe thử coi, biết chừng chị hiểu à!

— Không đâu...

— Thì cứ nói thử coi!

Chịu ý chị, Alice rồn ra một tràng tiếng Mỹ toàn những •SS—SS—SS• và •FF—FF—FF• rồi •KK—KK—KK• làm Mai Lan ngớ người ra, chả hiểu mô tê chi hết.

— Thôi, thôi! Ngừng lại, chị không hiểu em nói gì hết, chị không hiểu...

Alice nhoeén cười, ngừng ngay lại trong khi Mai Lan tỏ vẻ ngần ngại:

— Em ơi! Em là người Mỹ, vậy mình làm chị em được không?

— Tại sao lại không? Vẫn là chị em chứ, ai cấm mình? Mình khác chút thôi, sao hại gì? Này, chị đưa tay cho em coi thử, nào?

Alice chìa tay mình ra trước. Mai Lan làm theo lời em. Giây sau, cả hai cười vui vẻ. Mai Lan nói trước:

— Tay tại mình giống nhau, chỉ khác chút chút cái màu da chứ cũng có năm ngón mỗi bàn tay, có móng tay, đốt tay, lằn chỉ tay, há?

Alice gật gù:

— Chứ sao. Để nghị thêm — ta coi thử chân xem sao? Em có năm ngón mỗi bàn chân, có móng ở đầu mỗi ngón...

— Thôi, thôi, chị cũng vậy.

— Răng mình trắng, tóc mình dài... khác màu chút chút, không sao...

— Chị có ý kiến này: hãy tưởng tượng tóc em đen...

— Em thì tóc đen hay vàng cũng tốt, nhưng sợ mẹ em không chịu tóc em đen đâu...

— Mẹ chị chắc cũng không muốn tóc chị vàng. Vậy mình chia ra như vậy nè: tóc em đen một ngày, tóc chị vàng một ngày, chịu không?

— Đồng ý liền! Mà em chịu tóc đen ngày nay...

Giọng đàn chị, Mai Lan bảo Alice, rất lịch sự:

— Cảm ơn em lắm, Alice ơi!

Hai cô bé tung tăng nắm tay nhau đi suốt trưa đó và khoảng xế, hai đứa đến công thị xã. Nhiều người nhìn chúng cười và bảo nhau:

— Coi kìa, ngộ chưa: một con

bé Trung Hoa thân thiện với một con bé người ngoại quốc.

Mai Lan không bỏ ngừ gì cả: nó từng đi đến đây nhiều lần cùng bố nó vào những dịp lễ lớn và hội chợ. Nó bình tĩnh hướng dẫn Alice:

— Có một hiệu cầm đồ trong thành phố gần đây. Nhờ vậy, nông gia nghèo không cần đi xa mỗi khi muốn cầm áo ấm...

Alice ngạc nhiên:

— Họ cầm áo ấm hở? Chi vậy chị Mai Lan?

— Mùa xuân, họ cần mua hạt giống mà thiếu tiền nên họ cầm đi lấy tiền, mùa thu gặt hái xong, họ chuộc về để mặc vào mùa đông lạnh, hiểu chưa? Đây! Cửa hiệu cầm đồ đây. Đưa con cá rồng đây cho chị, Alice!

Alice trao con vật lại cho Mai Lan đoạn song song bên nhau, chúng bước vào cửa hiệu, tay vẫn nắm tay nhau.

Trong hiệu một lão già gầy đét, khuôn mặt dài ngoẵng đang đứng sau quầy, kêu lên khi thoát thấy Alice:

— Thánh thần ơi! Trời sắp mưa!

Lão khỏi hài thế là vì mỗi lần trời sắp mưa người ta nói là quỷ sẽ hiện ra, ý lão ta ám chỉ cô bé Mỹ. Nhưng câu đó làm Mai Lan bất bình ra mặt:

— Nó là em tôi đó, nó không phải là quỷ đâu, ông ơi!

— Xin lỗi, xin lỗi cô bé — lão già dẫu dịu — tôi không biết nó là em cô, nếu biết tôi không đời nào nói giỡn bắt nạt vậy.

Alice chen vào, giọng thân nhiên:

— Không sao đâu, ông kêu tôi bằng con quỷ ngoại quốc cũng được nữa, vì ông đâu có hiểu rõ...

Lão già trở mặt nhìn trừng Alice rồi cười khùng khục, giọng thân phục:

— Chà, cháu nói tiếng Trung Hoa giỏi nhỉ? Ta lắm...

Thế là đôi bên quen nhau rồi... thân nhau ngay. Mai Lan đặt con rồng lên quầy hàng. Con vật vẫn nặng nề, lạnh ngắt và im lặng như từ đầu. Lão chủ hiệu kêu to:

— Cháu có cái gì đó vậy?

Song không chờ chúng trả lời, lão mang cặp kính thật to vào, nâng con rồng lên bằng cả hai tay: tay nâng phần đầu, tay nâng phần đuôi, dáng bộ cần trọng. Lão tự nhủ thầm là con cá này rất đặc biệt, rất quý trong lúc Mai Lan cũng nhìn cử chỉ lão mà đánh giá con vật, em trịnh trọng nói:

— Cháu và em cháu vừa bắt được con cá hóa long này trong khi thả lưới dưới sông, cháu muốn đem cầm để thuê một cái nhà đặng hai chị em ở với nhau...

— Hai em thôi sao? Nhà không có ai nữa hả? Mấy cháu nhỏ xiu, ở một mình sao được?

— Cháu có anh chớ, anh trai, nhiều lắm... mà tụi cháu ngán quá, khổ quá, bức quá... nên hai đứa bỏ nhà ra đi...

— Tụi cháu chỉ ưng ở với chị em gái thôi. — Alice nói lời Mai Lan — Chị em gái dễ thương hơn.

— Ta hiểu rồi, hiểu rồi: sẽ là hồi ta nhỏ chịu trận với bốn bà chị gái ta cũng chán như mấy cháu vậy đó. Bây giờ ta vẫn chưa hết chán...

Hồi thỉnh linh, lão đề nghị:

— Này, mấy cháu muốn thuê nhà này không? Ta ưng cho mấy cháu thuê đó? Bây giờ mấy cháu ở đây coi nhà nghe, ta ra quán uống nước, hút thuốc nói chuyện với vài người bạn một chút, được không? Coi chừng cửa hàng được không?

— Em thích coi chừng cửa hàng không?

— Chắc cũng vui chớ khó gì? Hễ chịu thì em chịu.

Mai Lan thay mặt em, nhận lời. Lão già:

— Tốt lắm. Đây là lúc bắt đầu. Các cháu trông cửa hàng trong lúc ta đi uống trà. Mà này, các cháu có đói không?

— Thưa, đói chút ít.

Mai Lan lễ phép nói. Giọng Alice không được lễ độ mấy:

— Đói nhiều lắm.

— Ta cắt con rồng vào tủ kính

và rồi lát nữa ta mang bánh vẽ cho mấy cháu.

Ông cho con rồng vào tủ kính, đặt nó trong một vỏ ốc lớn. Con vật xinh xắn nổi bật giữa nền xà cừ.

— Và bây giờ, chúng ta sẽ để con vật ở đây cho đến lúc hòa tiền thuê nhà. Sau đó hân tít. Có thể các cháu sẽ lười được một con khác.

Ông cười nhỏ, rồi đi mang bánh lại cho hai đứa trẻ. Sau đó, ông vớ lấy ống điều tre đầu bịt đồng, chào và ra đi. Trong lòng ông rất nôn nao. Chưa bao giờ ông được thấy con rồng, nhưng người anh họ ông thì biết một người có con vật như vậy. Ông nghĩ:

— Ta phải nghĩ cách giữ con vật lại. Ta sẽ gặp may mắn luôn luôn trong công việc làm ăn. Ở 1 ước chi con vật này được dùng thưởng công ta tìm ra hai đứa trẻ trốn nhà. Dĩ nhiên, cha mẹ chúng sẽ thưởng công ta!

Trong khi ông loay hoay với những ý nghĩ này thì Mai Lan và Alice hết sức sung sướng. Alice nói:

— Thú nhỉ! Chúng ta sẽ không bị mấy anh quấy rầy.

— Không bao giờ!

Mai Lan đáp và hỏi thêm:

— Mấy anh của em luôn luôn thích chơi trò kẻ trộm hả?

— Mấy anh chơi trò ăn cướp suốt cả ngày, và em luôn luôn là kẻ bị cướp.

Mai Lan phụ họa :

— Chị cũng vậy. Và mấy ảnh có hay chuốt lao với những thứ tương tự không?

— Lao, súng và gươm — Alice nói — và luôn luôn mấy ảnh bắt em làm kẻ địch.

Mai Lan nói :

— Giống mấy anh của chị!

— Và mấy ảnh cứ hay nói :
• Mày chỉ là một đứa con gái •.

— Mấy anh của chị cũng vậy và mấy ảnh kêu chị là *miếng giẻ rách*.

Alice nói :

— Mấy anh em kêu là *mất trật*.

— Mấy anh chị nói chị sợ cả cái bóng của chị.

— Mấy anh em kêu em là đồ nhát gan.

— Nhưng thật ra chúng ta can đảm lắm chứ bộ, em nghĩ có đúng không?

Mai Lan hỏi. Alice tán đồng

— Chắc chắn rồi! Chúng ta can đảm nên mới ra đi như vậy chứ!

Mai Lan vui vẻ bảo :

— Thôi, đừng nghĩ tới mấy ảnh nữa.

Rồi chúng bàn hoan bắt đầu chăm sóc cửa hiệu. Quả thích thú ghê gớm! Đầu tiên, một người đàn bà bước vào với một khăn choàng rách nát mà bà muốn cầm. Chúng lại kết lấy đưa cho bà 20 đồng như

giá bà đòi. Người đàn bà tỏ ra ngạc nhiên rồi hồi hả bước ra như bà sợ chúng tôi đòi tiền lại vậy.

Rồi đến lượt một người đàn ông với quyển sách cũ kỹ. Ông đòi 10 đồng. Chúng cũng đưa ngay.

Một lúc sau, một người đàn bà khác mang vào một chiếc áo trẻ con cùng với đôi giày nhỏ xiu. Và bà khóc thảm thiết vì, theo lời bà, con bà vừa chết và bà không muốn bán những vật này nhưng bà cần tiền mua thức ăn cho hai đứa con khác. Bà có vẻ nghèo khổ đến nỗi chúng động lòng, đưa ngay cho bà 20 đồng, không mặc cả.

Căn nhà nhỏ, xinh xắn. Sau cửa hiệu là hai phòng ngủ nhỏ và một bếp nhỏ cùng với một ống khói bằng sành trắng rất sạch sẽ. Trong một ngăn tủ có một tờ thịt heo với những trái ớt, và một đĩa cơm nguội. Những thức ăn này có vẻ ngon lành đến nỗi chúng không đành lòng đóng cửa tủ lại. Cuối cùng Mai Lan hỏi :

— Mình ăn mấy thứ này có lỗi không?

— Không đâu — Alice nói — Chúng ta có thể nói với ông ấy là chúng ta vẫn còn đói.

Mai Lan bèn lấy một nắm cỏ khô trong lò và dùng diêm đốt. Alice đặt các đĩa vào lò, đĩa cơm một bên và bên kia là đĩa thịt với trái ớt. Vài phút sau thức ăn nóng lại. Chúng cho vào chén và ăn khá

mau vì nếu lão già mà về trong lúc lúc này thì cũng... khó coi.

— Không biết ông ta có còn món gì khác cho bữa ăn tối của ông không?

Alice hỏi.

— Nếu không còn gì, ông có thể qua bên kia đường mua vài ổ bánh mì. Cha chị vẫn hay mua ở đó mỗi lần có dịp ra tỉnh.

— Nhưng còn tiền?

— Chúng ta sẽ bảo ông trừ vào tiền con rồng. Con rồng quý lắm chứ bộ em tưởng chơi sao?

Bây giờ chúng lại hân hoan, trở lên hiệu và nhìn con rồng. Mai Lan nói:

— Tìm thấy nó, thật may mắn quá!

Alice bảo:

— Phải, trước tiên chúng ta được quen nhau, và sau đó, chúng ta đã tìm thấy cửa hiệu xinh xắn này. Và nếu ông già không trở lại nữa? Biết đâu chừng ông cũng bỏ trốn luôn, thì... thì...

— Mặc kệ — Mai Lan nói — Chúng ta sẽ tiếp tục sống trong cửa hiệu xinh xắn này, nó là của chị em chúng ta.

Rồi, trong lúc chờ đợi khách, hai đứa đi nhìn hết vật này đến vật khác. Có đủ loại: từ những đồng hồ đeo tay cũ kỹ và những đồng hồ treo tường xưa rích, những dao cũ và thìa, những đĩa, những

chăn đắp chân, những cuốn sách, những đồ đựng tàn thuốc, những bình, những lọ hương, những tranh, những cái cân đồng cũ, những nhẫn, những đôi hoa tai, những ống điếu đủ loại, những đôi giày cũ, những gói, những áo, những mũ thêu, trên trần nhà treo lủng lẳng những âm đồng, những bình, lọ cũ... v.v...

Nhưng quả không có gì đẹp bằng con rồng màu bích ngọc nằm giữa cái võ xa cũ.

Khi chúng đã xem xét mọi thứ, trời cũng bắt đầu tối mà lão già vẫn chưa về. Không có thêm một khách hàng nào nữa ngoài hai thằng con trai với một hộp thức ăn cũ.

— Chúng tôi không cần dùng cái hộp cũ kỹ này — Alice nói.

— Chắc chắn chúng không cần những thứ này.

Mai Lan phụ họa, giọng cứng rắn, sần sùi.

Thế cho nên hai đứa con trai đành đi ra. Lão già vẫn chưa thấy về. Trời nhá nhem. Mặt trời lặn và bóng đêm buồng dần, che khuất các đường phố.

— Có lẽ ông ta không trở lại.

(còn 1 kỳ nữa)

ĐÀU BÒ phụ trách

1. Vira lên khỏi 23 bậc thang tòa soạn, ĐĐ tui dựng ngay cái cốp anh chàng TKTS. Hào năm ào lên:

— Lại Cu Bò! Vò, vò đây tờ báo. Ai cho cậu đưa... đời tư của tớ vào đức đắc, hở?

— Ơ hơ... thì nghe sao em kể lại vậy, có ít xì ra nhiều đâu nào?

— Ít nhiều gì cũng... kể tớ, hiểu chưa! Lần sau là tớ đực... à ơ... tớ bắt cậu tự ý đực bò. Đực bò, hiểu chưa? Chín đồng bạc đâu đưa coi?

— Có... có ngay. Gớm, sáng có cả phê chưa mà ông gât củ kiệu quá?

— Dẹp... coi đây! Chín đồng bạc này coi như là chín con Bò, hiểu chưa? (l) Bây giờ cậu nhốt chúng vò 4 cái chuồng, với điều kiện mỗi chuồng đều có một số bò lẻ. Rồi, nhốt đi.

* Thừa bà con, sáng nay ĐĐ ra ngõ gặp tóc dài rồi! Bà con giúp giùm?

2. Tôi đang đứng tại điểm A. Tôi đi về điểm B ở hướng Bắc đúng 2 cây số.

Từ B tôi lại quay về hướng Đông đi đúng 4 cây số đến điểm C. Và từ C tôi lại quay về hướng Nam đi tiếp. Đang đi tôi chợt thấy mình lại trở về ngay điểm A!

Có thể như thế được không?

(LÊ UYÊN MINH).

Chào chữ gọi báo biểu.

GIẢI ĐÁP KỶ TRƯỚC:

1. Sáu điều thuốc được xếp như sau:

2. Chín đồng bạc được chia thành 3 nhóm đều nhau, gọi là A, B, C.

● *Cân lần nhất:* Cân A và B với nhau. Hai trường hợp có thể xảy ra:

— Nếu cân bằng: Bạc giả nằm trong nhóm C.

— Nếu cân một bên nhẹ: Đồng bạc giả nằm bên nhóm nhẹ.

(xem tiếp bài sau)

NOBEL...

(tiếp trang 26)

viện hàn họ có thể thưởng thức thi phẩm của Tagore ngay trong nguyên ngữ. Nhưng các vị hội viên thấy rằng việc học tiếng ấy nặng quá, họ chỉ có thể chờ bản dịch của vị giáo sư kia. Nhờ bản dịch khá rõ ràng và thi vị, Tagore đã đoạt giải Nobel năm ấy.

Kết quả của giải Nobel van chương không ở trong tay 4 vị hội viên kia. Trên thực tế, Ủy ban của 4 vị ấy chỉ thực hiện một công việc chuẩn bị trước. Vì tất cả những tác phẩm giá trị nhất, cũng như các bản dịch sang tiếng Thụy điển của các ứng viên, đều được gửi đến tất cả hội viên Hàn lâm viện. 18 vị hội viên sẽ đọc không ngừng trong suốt mùa hè... Sau đó họ sẽ chính thức mở phiên họp đầu tiên vào tháng 9 để cho biết ý kiến riêng về các tác phẩm mà họ ưng ý nhất. Trong phiên họp cuối cùng được tổ chức kin vào khoảng tháng 11, vị chủ tịch Ủy ban tuyển trách sẽ nêu danh một ứng viên nhất hạng và một dự khuyết, rồi phê bình các tác phẩm của họ, kèm theo một bản tiểu sử của mỗi người. Cuộc thảo luận và bỏ phiếu chung kết sẽ dựa trên những ấy.

(còn tiếp)

TIM HỒNG (tiếp trang 20)

Chi vẫn không chịu:

— Ti vi nói sai, cô hà?

Tôi cười gật đầu cho con bé đỡ mệt vì gán cổ lên cái từ này giờ:

— Ờ, sai thật... mà chắc họ... viết lộn đó chứ không phải ti vi nói sai đâu em.

Bây giờ Chi mới nhẹ nhàng ngồi xuống ghế cười hài lòng — không biết nghĩ sao con bé lại cười lên bình hích:

— Cô... ti vi giống mấy trò lờp mình quá, cô hà? Viết sai dấu hỏi dấu ngã đó cô!

Tôi nạt Chi:

— Suyt! Đừng nói bậy nghe Chi! người ta lộn đó em chứ họ không nói sai đâu

MI. HOA

CHIM NHỚ (tiếp trang 7)

Còn Ngọc, Ngọc ơi, có phải Ngọc là mũi tên buông mình khỏi dây cung, lên cao mãi cùng vũ trụ thăm thăm, không là mưa, không là gió, không là Lim, làm sao Thổ nhớ, làm sao Thổ gặp. Có phải Ngọc là tình tú không quý đạo ôn cổ, không là Trước Đào, không là Keo, làm sao Thổ đứng buồn làm sao Thổ quên?

Chiều nay chị Hai Thổ bệnh và mưa lại tiếp tục rơi trên những cánh bông giấy ngoài cửa sổ.

LINH HƯƠNG

Khu vườn Hạnh phúc

NGUYỄN THÁI HẢI phụ trách

Hoa hàm tiêu :

Các em mến,

Trong đời sống hàng ngày, chắc các em gặp nhiều cảnh đồ võ chỉ vì một cá nhân nào đó thiếu tinh thần trách nhiệm. Một người chồng bê tha, vô trách nhiệm với vợ con là một gia đình đồ võ. Một giáo sư lơ là với bổn phận, dạy cho hết giờ chứ không để ý đến sự hấp thụ của học sinh là một lớp học thiếu căn bản. Một huynh trưởng không chăm chú đến đoàn sinh là một đoàn thể mang tai tiếng. Và cao hơn nữa, trong một cơ quan, nếu người chỉ huy chểnh mảng sẽ kéo theo sự bê trễ của thuộc cấp, rồi cuộc, công việc không thể tiến hành được.

Đó là tinh thần trách nhiệm trực tiếp của mỗi cá nhân. Một cách dễ hiểu hơn, các em, khi có quyền lợi thì phải có bổn phận chứ không thể quyền lợi thì hưởng mà bổn phận thì tránh. Anh tin rằng các em của anh, không em nào không có tinh thần trách nhiệm trực tiếp như trên.

Tuy nhiên, điều mà anh muốn bàn với các em ở đây là tinh thần trách nhiệm gián tiếp, một tinh thần của chính nhân chứng tỏ mình là người biết nghĩ, không ham lợi danh, quyền lợi. Anh đưa ra một tỷ dụ: Trường là trưởng lớp, em rất siêng năng, ngoan ngoãn. Nhưng trong lớp em có Lạc và Duệ ưa nghịch ngợm, phá phách, chugên trò gây ồn ào. Giáo sư quở mắng. Lạc và Duệ hối hận, đứng lên xin nhận lỗi. Đó là hai em này có tinh thần phục thiện, cũng có thể nói rằng hai em này có tinh thần trách nhiệm nữa. Nhưng sau đó, Trường cũng đứng lên xin lỗi giáo sư vì em làm trưởng lớp mà không chú ý đến việc giữ im lặng trong lớp, để thầy phải phiền lòng. Hành động đó của Trường cho thấy em là một người có tinh thần trách nhiệm gián tiếp.

Anh chỉ muốn khuyên các em điều thực tế này: trong gia đình, khi em của các em làm điều phiền lòng ba má, các em hãy tự nhàn rằng mình cũng có lỗi phần nào vì đã không trông nom em. Trong học đường, hãy bắt chước Trường ở trên. Chỉ cần chừng đó, anh tin rằng khi ra đời, nếu là cấp chỉ huy, các em sẽ có can đảm nhận trách nhiệm về một lỗi lầm nào đó của thuộc cấp mình. Sẽ không ai chê cười, mà trái lại, mọi người sẽ thân phục các em.

Mến

ANH NGUYỄN THÁI HẢI

CÁC bạn thân của Hạnh.

Số này, anh NTH cố chuyển qua cho Hạnh đọc một chuyện của Nguyễn Thu đề kể lại cho các bạn nghe. Truyện của NT rất cảm động, đáng lẽ anh NTH đăng trong phần truyện ngắn, tuy nhiên, vì bạn NT dùng quá ít thời giờ nên phải gác lại. Truyện tựa là Cuộc Đời Mỏ Tô Bay có nội dung như sau:

Mình là con út trong một gia đình nghèo, sinh sống bằng nghề trình diễn mỏ tô bay. Vì còn nhỏ nên Mình không phải làm gì cả mỗi khi trình diễn. Em hay đứng lẫn vào đám đông khán giả để xem. Em tỏ ra là một đứa trẻ hiếu đễ, biết thương kính ba má, anh chị, biết quý trọng đồng tiền do cha kiếm được bằng mồ hôi vất vả.

Buổi trình diễn đó, như mọi khi, Mình đứng lẫn trong đám đông khán giả. Khách xem mỏ tô bay phần đông là trẻ em, nếu có người lớn thì họ cũng đem con em theo cùng xem. Sau phần trình diễn của anh chị Minh là phần của ba em. Ba Minh được mọi người mến mộ vì tài nghệ đi mỏ tô bay của ông nên khi ông cho xe đi ngang khán giả, nhiều người đưa tiền thưởng cho ông, số tiền tuy nhỏ, chỉ vài ba chục bạc,

nhưng ba Minh vẫn đón nhận, tuy chẳng hãnh diện gì nhưng thực tế là gia đình ông rất cần tiền để sinh sống. Minh biết điều đó và thương ba vô cùng.

Bỗng một đứa nhỏ đưa ra trước mặt tờ giấy hai chục. Ba Minh cho xe chạy qua và giơ tay định bắt lấy tờ giấy bạc thì đứa nhỏ rút tay lại. Ba Minh bắt hụt tờ giấy bạc thì thẹn đỏ mặt trong khi đứa nhỏ ranh mãnh cười ngất nghễo. Khán giả cũng được một trận cười no nê. Minh thấy máu nóng bừng lên, em thấy ba bị khinh khi, xúc phạm thì không dần được nữa, tiến tới bên đứa nhỏ kia và tát mạnh nó một cái. Đứa bé liền phản ứng. Cả hai xô xát, cuối cùng, Minh bị đứa bé đánh một cây gậy vào đầu rướm máu, nó bỏ chạy. Mọi người cũng giải tán vì sợ liên lụy.

Mình thấy hối hận nhưng sung sướng đã trả thù được cho ba. Một bàn tay đặt lên vai em, em nhìn lên và thấy ba, em oà lên khóc. Ba em ôm em vào lòng với tình thương chất ngất.

Các bạn thân.

Mình thật hiếu kính với ba. Tuy hành động nóng nảy của em có gây ra hậu quả là khán giả bỏ ra về, nhưng đã chứng tỏ tình thương gia đình của em rất nặng. Các bạn cũng nghĩ như Hạnh chứ?

HẠNH HỒI ẨM:

Bạn Duy Phương (CL): Phương dễ thương lắm, Hạnh rất hân hạnh làm quen với Phương. Khi nào có chuyện gì đáng ghi nhớ xảy ra trong gia đình, trường lớp, Phương nhớ ghi lại và gửi về cho Hạnh nhé. Mắc cỡ gì! Mến.

HẠNH.

PHÚC HẠNH PHÚC

TẾT Trung Thu đã qua, chắc các anh, các chị, các bạn của Phúc đều vui vẻ cả? Riêng phần Phúc thì hoàn toàn sung sướng. Đêm trung thu, ba má Phúc cùng chị em Phúc trải chiếu trước sân, ngồi chuyện trò dưới ánh trăng và ánh sáng của chiếc đèn cá chép treo gần đó. Năm nay tiết kiệm, mà Phúc làm lấy một cái bánh nướng thật to để cả nhà cùng thưởng thức chứ không mua bánh như mọi năm. Như vậy, chẳng có gì đáng nói, các anh, các chị và các bạn nhỉ?

Điều đáng nói là câu chuyện trước ngày Trung thu của Phúc cơ. Chắc các anh, các chị và các bạn còn nhớ Phúc là một Sói con trong đoàn thề Hương Đạo. Trong kỷ hợp bảy sáng chủ nhật gần Trung thu, anh bảy trưởng của Phúc đã ra chỉ thị cho các sói phải chia làm ba toán thì đua nhau làm một việc có ý nghĩa vào chủ nhật kế ngày Trung thu, toán nào tỏ ra xuất sắc sẽ được khen thưởng.

Toán của Phúc gồm có Phúc, Long, Tỉnh, Hùng cả thầy bốn đứa bàn với nhau rồi quyết định đến một cô nhi viện gần vùng làm công tác vệ sinh tại nơi đây.

Bọn Phúc tin tưởng toán mình sẽ thắng vì việc làm đầy ý nghĩa. Nơi đó sẽ kang trang, sạch sẽ vào ngày Trung Thu. Nhưng khi toán Phúc kéo tới cô nhi viện thì gặp hai toán kia cũng cùng đến. Thì ra, chỉ lần gặp nhau. May mà mỗi toán làm một việc chứ không thì nguy to. Toán thứ nhì xin phép ban giám đốc cô nhi viện được cắt móng tay, tắm rửa cho các em cô nhi nhỏ tuổi. Toán thứ ba đem vật dụng sắm sẵn tới chỗ làm mấy chiếc đèn trung thu thật đẹp.

Sau một ngày dài, toán của Phúc đã làm sạch cỏ quanh cô nhi viện, lau các nền nhà bóng loáng. Hai toán kia cũng hoàn thành công tác. Anh bảy trưởng không ngờ các sói ghồ ghề quá, không ngớt lời khen ngợi. Anh tuyên bố: cả ba toán đều về nhất!

Sáng ngày Trung thu, cả bảy sói cùng đến chung vui với các em cô nhi thật vui vẻ. Phúc cảm thấy Trung thu này mới thực là một trung thu có ý nghĩa trong đời mình.

PHÚC

ĂN GẠO LÚT

Lân Tinh

ĐẦU đầu cũng nghe nói đến thuật dưỡng sinh, trên báo chí, sách vở và ngay trong nhà nữa.

Bà chị tôi bèn đi mua ngay 1 cuốn « phương pháp tân dưỡng sinh » về. Cả nhà xúm vào đọc. Mấy em tôi gầy nhom gầy nhách thấy nói ăn gạo lứt muối mè thì mập nên cũng muốn ăn, mấy bà chị tôi muốn chữa bệnh nào là đau bụng, ốm yếu, mệt mỏi nên cũng muốn ăn thử, tôi thì muốn chữa « bách bệnh » nên cũng muốn sơ luôn.

Phần mẹ tôi thì khỏi nói, trong thời buổi kiếm ước song hành này mà bỗng dưng tiết kiệm được biết bao nhiêu tiền: nào là đỡ được tiền thịt cá mắm muối (ý quên muối cần chứ, để làm muối mè ấy mà) và đỡ được cái khoản quà trưa, quà chiều quà tối nữa, nên chịu liền. Trưa hôm sau, đi học về, chúng tôi bỗng thấy bàn ăn quả vắng vẻ có độc nhất một đĩa muối mè! Tụi tôi nhìn nhau... cũng thông cảm vậy!

Lát sau, ngồi trước bát cơm gạo lứt Nàng Hương thơm dịu, chị tôi nói:

— Muốn cho có kết quả nhanh chóng và hiệu nghiệm, chúng ta phải nhai trung bình 70 lần 1 muỗng cà phê cơm

Lũ em tôi hám hở:

— Để ợt, để em nhai cho mà xem. Này (nó nhóm nhép) vừa mau chóng, vừa kỹ càng.

Bọn tôi cũng làm theo, nhưng đến hơn nửa bát cơm thì thằng bé la lên:

— Ới giới ới! mỗi mồm quả đi mất.

Không riêng gì nó mà cả bọn tôi đều bị vậy, nhưng còn giữ thể sợ hồi đầu thì háng hái mà chưa chi đã la, nên sau câu than van ấy, cả bọn nhao nhao:

— Mỗi mồm thật đấy mẹ ả!

Mẹ tôi nhìn thấy tương lai là 1 bao gạo lứt Nàng Hương đắt giá đang nằm chềm chệ cho đến khi mốc lại mấy chục ký mè sẽ mọt đi, nên trấn an:

— Lúc đầu chưa quen nó phải mỗi chữ, này, xem mẹ này, mẹ chả than gì hết nên gần hết bát cơm rồi này. Có mỗi đầu nào!

— Mẹ khác ới ới!

— Ai bảo chúng mày nhai nhanh làm gì, nhai chậm thôi sẽ bớt mỗi ngay.

Lũ con nghe lời mẹ lại tiếp tục ăn, có đứa cảm thấy nhai lâu quá phí thì giờ nên đem sách ra vừa nhai vừa đọc. Rồi bỗng chốc cả

bàn ăn nhốn nháo mất trật tự vì đưa thi đọc sách, đưa đích hình, đưa búng thung, đưa may áo cho búp bê... cứ loạn cả lên khiến mẹ la :

— Này này, cắt đi hết : an xong hãy làm !

— Nhưng lâu quá mẹ ơi !

— Nếu không làm thì con mời mớm lại đến mẹ ơi !

— Nhưng mẹ bảo là phải nghe, cắt ngay !

Lũ em chân năn :

— Vâng ạ !

Rồi bữa ăn chấm dứt. Theo thói quen, tối mở tủ lạnh định lấy chuối, thì :

— Ủa, mẹ không mua chuối hả mẹ ?

Mẹ cười :

— Chúng mày mau quên thật, muốn thực trị thì phải kiêng tất cả kia mà.

— Ủ nhỉ ! con quên mất.

Nhưng em tôi phản đối, nó nói :

— Nhưng con còn nhỏ nè mẹ, con khỏi kiêng nhe mẹ ?

— Ủ thì khỏi kiêng nhưng mẹ đâu có mua chuối !

Thằng em lớn của tôi đứng lên :

— Người quần tử ăn chẳng cầu ngon

Ngày ba bữa vỗ bụng ơ, bụng... gạo lứt bình bịch !

Mẹ cười xòa :

— Thôi, các con đi nghỉ đi rồi còn đi học.

Bọn tôi kéo nhau đi, chị tôi nói :

— Dỡ cho tao ghé đi, rửa bát sương ghé chả có mỡ màng gì

hết trời lại đỡ được một lỗ tổ, đĩa nữa chứ.

Chị kể nói :

— Còn em thì đỡ lau bàn ăn nè.

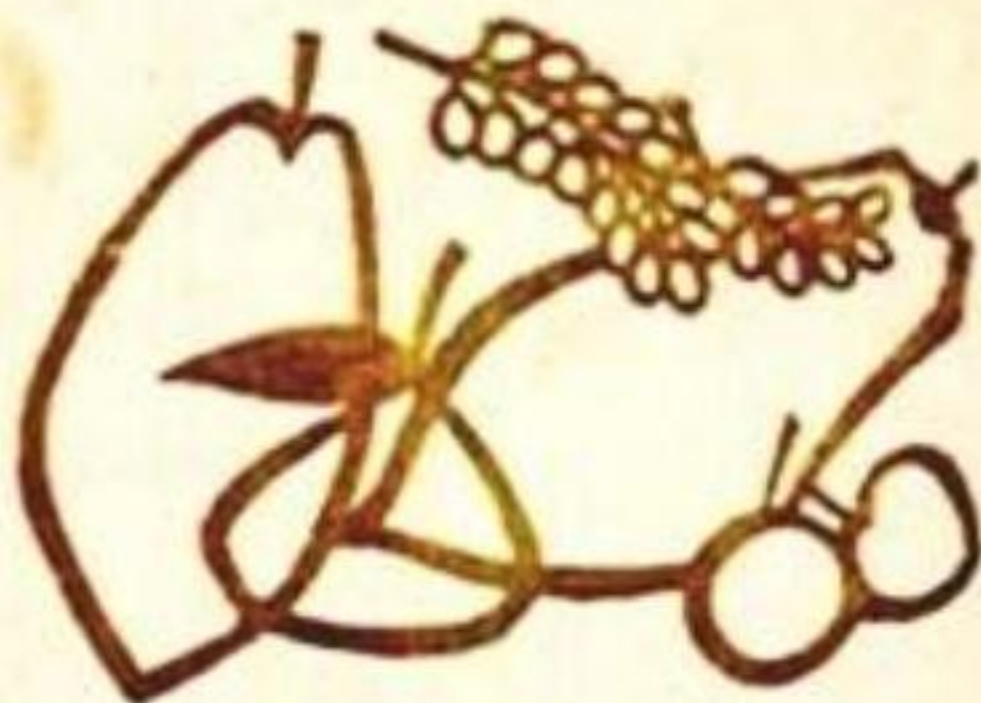
Thằng út phụng phịu :

— Em thì lỗ mất 1 quả chuối !

Xế trưa chả còn bánh cam, khoai lang, chè ; tối chả còn chè sen, sâm bảo lượng ; sáng thì bánh mì không ! Cứ như thế, cho đến bữa thứ ba :

— Ba bữa nay, mẹ dư được 3 ngàn đồng đây, chúng mày có muốn sắm gì không ?

— 3.000 đồng ! không đủ may cái quần xi gà mí cái áo thung mẹ ơi !

— Không đủ may 1 cái áo dài với cái quần đen xi gà.

— Vừa đủ tiền 1 đôi giày mẹ ơ

— Dư để mua 1 khẩu súng bắn pháo mẹ ơi.

— Nhưng, con ngán cơm gạo lứt muối mè rồi

— Con cũng rửa !

— Con cũng vậy !

— Ngày mai ăn cơm trắng như thường đi mẹ.

— Dừng rồi, ăn như thường đi mẹ !

— Con sót ruột quá rồi
— Con thì uống nước nhiều
quá đó mẹ.

— Con hả? Ngay bây giờ mà
con còn cảm thấy cái mùi thơm
khó chịu của gạo lứt đây, nó cứ
đưa lên cổ đấy mẹ ạ.

Mẹ kêu lên:

— Thôi đủ rồi, đề rồi ta sẽ liệu
bồi!

Chị tôi lên giọng đạo đức:

— Chúng mày làm mẹ ế cả cơm
lăn muối mè!

— Thì chị ăn cho mẹ đi.

— Ờ, chị ăn đi, chị vưỡn tỏ ra
đẻo dai lắm kia mà!

Có lẽ cảm thấy tương lai nặng
chịch, vàng vọt như bao gạo lứt
còn đây nên bà ta nói:

— Quân tử lúc cùng thêm sợ
gạo

Anh hùng khi gặp cũng xin thôi!

Lân Tinh

CÁC EM CHÚ Ý:

Đề giúp Tòa Soạn gửi nhanh chóng
đáo biển đến các tác giả có bài đang
trên KVHP, các em nhớ ghi tên và
địa chỉ rõ ràng trên mỗi bài gửi về.

Tòa Soạn

Gắng Siêng

Chiều nay bé bỗng đứng buồn
Vì bé đã không làm xong được
bài

Thôi thì bé chịu bất tài
Chịu thua lũ bạn làm bài quá
hay

Cầu trời cho bé gặp may
Không bị cô mắng là hay vẽ vời
Suốt ngày chỉ giới ngắm trời
Lo mơ mộng chẳng nghe lời
giảng khuyên

Lần sau bé sẽ gắng siêng
Không lo mơ mộng hay nghiêng
nhìn trời

ỐC THIÊN THANH

(nhóm Trùng dương)

Bé đi học

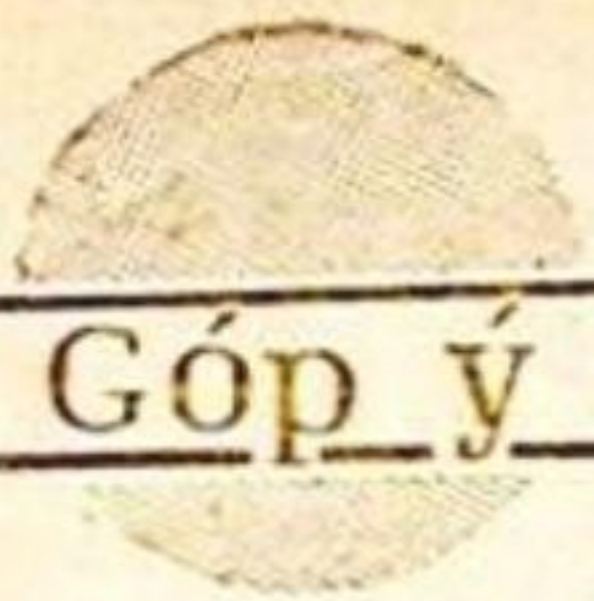
Môi xinh mấp máy u ơ
Tay xinh bé viết ngu ngu đôi
đòng

Đi học bé mặc áo hồng
Tóc cài nơ đỏ — cặp lông quạ
rai

Ung dung bé bước một hai
Đến trường bé học — cho thầy
cô yêu

Cho cha — cho mẹ — cưng chiều
Cho anh — cho chị — cho bà
thương hơn.

TRẦN T. DUYÊN HẢI

Góp ý

EM DẤU TÈN (SG): thưa anh, em vẫn thường nuôi mộng văn sĩ. Em tập viết văn từ khi còn học lớp 8, lớp 9. Năm nay, em đã lên lớp 11 mà tổng số bài của em đăng báo chỉ có ba. Anh ơi, như thế, làm sao em đạt được ước vọng?

— Em của anh còn nhỏ mà nóng tính quá, tối kỵ với nghề viết văn đấy em ạ. Do đó, lời khuyên của anh gửi đến em là chờ hấp tấp, nhất là nếu quả thực em muốn bước vào nghề viết văn. Có những tác giả phải bỏ hàng chục năm để hoàn tất một tác phẩm. Lại có những tác giả bị xã hội đương thời chê bai, mãi hàng mấy chục năm sau, mọi người mới công nhận văn tài của ông ta. Cũng có những tác giả khi viết xong một cuốn sách, bị tất cả các nhà xuất bản chê không nhận in, sau đó, do một sự nhũn lòng thương hại của một nhà xuất bản, cuốn sách được ra mắt và thành công không ngờ. Tất cả những chuyện anh nêu ra trên đây đều nhằm nói với em rằng: nếu không có sự bền chí thì người ta sẽ bỏ dở tất cả. Em mới học lớp 11 mà đã có bài được đăng báo, điều đó đã hơn hẳn cả nhân anh vào tuổi em rồi đó. Anh vẫn nghĩ rằng các em ở lứa tuổi đàn em của anh, sẽ có nhiều em xuất sắc. Hy vọng sẽ có một ngày nhận được thư em gửi về anh với hàng chữ: « Quả thực, sự bền chí đã đưa em đến thành công ». Mến.

THẢO QUYÊN (H): Em có rất nhiều thắc mắc về các anh chị ở Tuổi Hoa, xin gửi đến anh mong anh giải đáp dùm:

1. Có phải chị Nguyễn thị Mỹ Thanh còn lấy bút hiệu là Kim Hải?

2. Anh Hà Tĩnh là anh?

3. Khi viết truyện, anh đặt tựa trước hay viết xong mới đặt tựa?

4. Có sách nào dạy viết văn không?

— Có em phá lệ rồi đấy nhé. Hồi những bốn câu trong khi điền lệ chỉ được tối đa hai câu. Tuy nhiên, anh cũng phá lệ một lần (để đáp lại những điều chúc để thương mà em đã hồi lộ trong thư đấy).

1. Chị Nguyễn thị Mỹ Thanh, bút hiệu Cam Ly, khác hẳn với chị Kim Hải. Chị Mỹ Thanh hiện còn đi học trong khi chị Kim Hải đã có gia đình.

2. Anh Hà Tĩnh hơn anh trên dưới mười tuổi. Như thế có nghĩa là anh không phải là anh Hà và ngược lại.

3. Tuy. Có trước chỉ khởi đầu bằng cái tựa, sau đó, anh mới nghĩ đến cốt truyện. Cũng có truyện viết xong rồi anh mới đặt tựa.

4. Viết văn hay viết truyện? Anh nghĩ là em hỏi về việc viết truyện. Nếu đúng thì anh xin thưa là không có sách nào cả vì không một tác giả khiêm nhường nào lại viết sách để dạy người khác viết cả. Tuy nhiên, có nhiều tác giả đã trình bày kinh nghiệm viết của mình để đọc giả tham khảo. Sau đây là kinh nghiệm riêng anh: thư nhất, phải kiên nhẫn. Thư nhì, phải sống nhiên. Thư ba, phải định một hướng đi rõ rệt, nhất định.

Anh Nguyễn Thái Hải.

sưu tầm

● Theo thống kê của Pháp thi dưới thời Pháp thuộc dân chúng Việt Nam tính trung bình:

— Cứ 36 người thì có một người được đi học.

— 5.500 người dân mới có một người lên bậc Trung Học.

— Và 60.456 người dân mới có một người thầy thuốc.

● Hậu quả sau chiến tranh Việt Pháp (1946-1954).

Pháp có:

— 92.000 người tử trận.

— 114.000 người bị thương.

— 30.000 người bị bắt làm tù binh.

— Số tiền chi phí lên tới 3.000 tỷ quan.

● Quốc Lộ số 1 có từ thời vua Gia Long. Vì sau khi thống nhất đất nước vua Gia Long đã cho đắp một đường quan lộ nối liền 3 miền Bắc Trung Nam. Sau dưới thời Pháp thuộc con đường này được mở rộng, trải đá và biến thành Quốc Lộ số 1.

● Dưới thời Pháp thuộc một người Việt Nam mỗi năm kiếm được 49đ trong khi một người Pháp kiếm được 5.000đ. Công nhân Việt Nam phải làm việc mỗi ngày trên 11 giờ, mãi đến năm 1936 luật lao động mới được áp dụng nhưng không thẳng thắn.

BẠCH HẢI ĐƯỜNG
(Vũng Tàu)

Ô CHỮ

Làm đúng hàng ngang, các em sẽ tìm thấy thế giới của học trò nằm trong khung đậm hàng dọc. Đó là đề tài ô chữ kỳ này.

1		G	I	A	M	T	H	I	
2		B	D	H	I	A	D	D	U
3	G	I	A	M	H	O	C		
4		D	H	I	E	U	A	I	E
5	H	I	E	U	T	R	U	O	N
6	G	A	N	G	A	O	B	N	
7	P	H	U	H	U	Y	N	H	
8	L	A	O	C	O	N	G		

- 1— Viên chức coi về kỷ luật trong trường
- 2— Cơ quan lãnh đạo việc giáo dục trong toàn quốc
- 3— Viên chức xem xét về việc học của học sinh
- 4— Tờ ghi điểm hàng tháng của mỗi học sinh
- 5— Người đứng đầu một trường học
- 6— Thành phần giảng dạy tại trường trung học
- 7— Tiếng chỉ chung cha mẹ, người giám hộ v.v. của học sinh
- 8— Người trông coi quét dọn ở trường

KIẾN TRÚC

●	●	●	G	N	O	C	O	V	T
●	●	●	H	N	A	U	H	U	P
●	●	●	U	S	O	V	I	G	N
●	●	●	G	N	O	U	R	T	E
●	●	●	M	E	I	D	E	I	H
●	●	●	●	●	C	O	H	M	V
●	●	●	C	U	D	O	V	I	G
●	●	●	●	●	I	H	T	M	V

LAN (NT): xin trả lời với TK
um anh đã lập gia đình. Anh
rang Vy đã ra đơn vị và ít thấy
bé lại. Tòa soạn nên rất tiếc
không biết làm sao nhân được.
xin sàng đọc thư sau. Mến.

— LÊ THỊ THANH HUYỀN (GB):
anh sẽ chọn truyện tranh nếu có
ôi dung đặc sắc. Vẽ khoảng 2
trang trên giấy không kẻ hàng,
sáng mực tàu. Lấy tên thật cũng
được em à. Mến.

— CÔ HƯƠNG (SG): Tài bản
truyện là do nhà xuất bản em à.
Những truyện em kể, anh cũng
không biết ở đâu còn bán đề chỉ
m nữa. Phụ lòng em vậy nhé.
ngoan ngoan và chịu đựng, anh
huyền em như thế. Bút hiệu nghe
à lắm. Mến.

— PL: VHBD đó phải không?
anh yếu tim, đừng chơi trò ú tim
à, tội anh lắm. Anh không có
giấy thường xuyên tại Tòa soạn
ên không thể trả lời điện thoại
được. Chờ nhận quà của em đó,
anh nghĩ rằng mình đoán
không sai. Mong được gặp mặt lắm
nhưng không biết làm sao để gặp
ây giờ. Mến.

— NGUYỄN THỊ VÂN KHUYẾN
(AN): Xách tai con thỏ vào vườn
đi đấy nhé. Đã dành sẵn cho cháu
một khu đất tốt, hãy còn cây đẹp.
Thân.

— QUY BÌNH (SG): Anh vẫn
mạnh khỏe như thường, lên LK
có lẽ hợp nên chỉ có 3 tháng mà
anh lên được mấy ki. Tại sao sang
năm lại phải đi lính? Và tại sao
bí quan quá thế?

— HOÀNG ANH (SG): Thú thật
là anh chẳng có bí quyết gì cả.
Chỉ chịu khó học cho kỹ và ôn
nhiều lần. Chúc em và chị em toại
nguyện. Mến.

— TAM ANH (SG): Chúc em có
đọc một bài kêu gọi bà con tóc
cụt của anh M.Sao. Hồi đó, anh
những tưởng M.Sao đã cầm đầu
bà con tóc cụt lên đường thực rồi
chứ, chẳng dè anh ta « yếu » quá.
Nghĩ cũng buồn chứ, TH chi mà
toàn quí dãi tóc dài góp mặt. Hay
là anh em ta thử « khởi nghĩa »
một phen? Người mà em gặp có
lẽ đúng là người mà em đoán vì
theo lời mô tả thì... y hệt. Hai
điểm nghi ngờ sau cũng đúng luôn.
(Có học nghề bói không đấy? Cậu
em).

● Bài Nhận Được:

Thái Linh — Hoài Vi — Thủy Đổ
Hà Huyền — Nguyễn thị Kim Hồng
— Hoàng Thanh — Lê Anh — Thủy
Ấu — Vũ Ngọc thủy Dung — Hoài
Linh Vũ — Lân Tinh — Lê Thủy
Hà Mơ — Nguyễn Quang Du — Đăng
Tú — Mây Mưa Thu — La Vũ
Khuyên — Antigone — Hà Duy —
Trần thị Nhật Lâm — Huyền Trần
Thái Hằng — Thủy Minh — Mộng
Diệp — Nguyễn Thu — Minh thị
Mặc Nhiên — Vũ thị Xuân Sơn —
Vũ Ngọc Phương — Hoài Khương
Uyên Thủy Vũ — Thiên Di — Uyên
Anh Thủy Vũ — TyTy Dung — Trần
thị Duyên Hải.

tuổi hà và bạn đọc

— **ĐINH TƯỜNG**, Huế. Cô đổi tên bắt từ suốt nửa anh đã không nhận ra đó nghe. Cảm ơn, và chúc vui. Thơ đăng kỳ này và sẽ đi dần, cả mấy bài trước. Bài gửi chung không sao cả. Anh sẽ chuyển sang bên đó. Thân ái, và mong đọc thơ thường.

— **VỊ THA**, Sài Gòn. Có lời mừng Cô Tú lần cô giáo tương lai. Không được sáng sủa (theo nghĩa... trần tục) nhưng Thu thích là đẹp rồi, phải không? Mong được gặp Thu vào sáng Chủ Nhật sẽ nói về hai tiếng th. th. của Thu. Có thật thế sao? Anh viết mấy chữ và gửi báo về PDP, chẳng hiểu Thu có nhận được không nữa. Mong.

NHẤT UYÊN, Bình Dương. Không tin tưởng không hy vọng thì đời này còn gì đáng sống? Cháu yên trí, nguyệt san lá mực chót rồi. Rất cảm ơn sự quan tâm chí tình của cháu. Báo cũ từ số 216 về trước giá 60đ mỗi số. Từ 219 về sau là 80đ. Cháu gửi 440đ tem thẳng cho Quản Lý, ghi lại những số thiếu và địa chỉ rõ ràng, sẽ nhận được báo.

— **LÊ VINH THẮNG**, Đà Lạt. Quảng gánh lo đi... và viết tiếp, chú sẵn sàng giúp. Cảm ơn lời chúc đẹp. Chú chúc lại như thế. Phần chú, chú chưa bao giờ chán đời cả. Mến.

— **H.T. THIÊN SƯƠNG**, Tây Ninh. Chú trả lời văn tắt trên báo tiện hơn:

1/ Ngoài 30 tuổi. 2/ — Không có điều kiện, chỉ cần viết hay thôi. 3/ — Cả hai đều là người Trung, khoảng 26, 27 tuổi. 4/ về Anh NTH, cháu xem mục thư tín trên một hai số trước. Cháu đã vừa ý?

— **TRẦN PHÚ HẢI**, Đà Nẵng. Bạn không tin? Nhưng ở đời vẫn có nhiều cái — rất nhiều cái — khó tin mà có thật. Ví dụ những người làm báo nhi đồng ở xứ bốn ngàn lẻ mấy chục năm văn vật này chẳng hạn: lơ dãi dãi, mà vẫn cặm cúi làm. «Phúc cho ai không thấy mà tin», bạn ạ.

— **LÂM LỘC**, Bảo Lộc. Không đến nổi thế đâu. Đề mà «trường kỳ kháng chiến» đấy thôi. Cảm ơn lắm, lời thăm hỏi cuối thư.

— **GS. LƯƠNG TRỌNG MINH**, TH Bồ Đề, Qui Nhơn. Thành thực cảm ơn giáo sư. Bài thơ dễ thương và đẹp như truyện cổ tích. Chỉ ngắt đoạn giữa... Muốn «tự ý đục bỏ» thật dễ cho đi nhưng sợ tác giả không đồng ý, đành đề anh em đọc với nhau. Một lần nữa cảm ơn giáo sư và mong được đọc những bài khác. Thân kính.

— **NGUYỄN NGỌC DĂNG**, An Giang. Đã gửi đến cháu số Trung Thu, tuy không thấy tiền trong thư như cháu nói. Tự hậu nhớ không bao giờ được bỏ tiền mặt trong thư. Bài cháu TS đang đọc. Cháu viết hơi dài dòng đó nghe.

— **HÀ THANH**, Phan Rang. Cô bé thông minh mà chậm hiểu. Chú nhắc lại: TH hoan hỉ nhận mọi loạt bài. Chú nhấn giùm đây: Tường Nghi, có Hà Thanh muốn làm quen.

HÀ TĨNH

BÌA SAU

Mỗi quan tâm của thời đại cơ khí : Nạn ô nhiễm môi sinh.

Tại các đô thị không khí càng ngày như đặc lại : khói xe, khói nhà máy và khói của hàng trăm thứ động cơ không ngớt phun ra. Thêm vào đó, do nhu cầu phát triển của đô thị, các ngọn cây xanh, bãi chơi, khoảng trống v.v... dần dần bị san bằng để nhường chỗ cho các cao ốc, các nhà máy mọc lên. Và khi trong, đất lành — những nhu cầu thiết yếu của sức khỏe con người — dần dần biến mất.

Với chì màu và sơn cọ, 5560 học sinh Trung Tiểu Học ở Milan (Ý-Đại-Lợi) đã bày tỏ mối lo ngại, những ước muốn, và cả những lời cảnh tỉnh gửi cho thế giới người lớn — những người có trách nhiệm bảo vệ môi sinh cho nhân loại, trong đó có các em.

Bìa sau trình bày 3 bức tranh tiêu biểu trong cuộc triển lãm chủ đề « Khói bụi và cây xanh ở Milan » do Trung Tâm Thể Thao và Giải Trí Milan tổ chức.

DẤU HIỆU MỚI CỦA ĐỢT CẢI TIẾN MỚI :

LOẠI
HOA TÍM

PHÁT HÀNH TRONG THÁNG
10 và 11-1974 :

KHI VỀ DƯỚI BÓNG CÂY

Truyện Hoa tím của
Cam li NGUYỄN THỊ MỸ THANH

NGÀY THÁNG NÀO

Truyện Hoa tím
của TÔN NỮ THU DUNG

NHÀ THƠ LÃNG TỬ

Truyện Hoa đỏ
của NAM QUÂN

TUỔI HOA SỐ 229

Đặc biệt Gláng Sinh

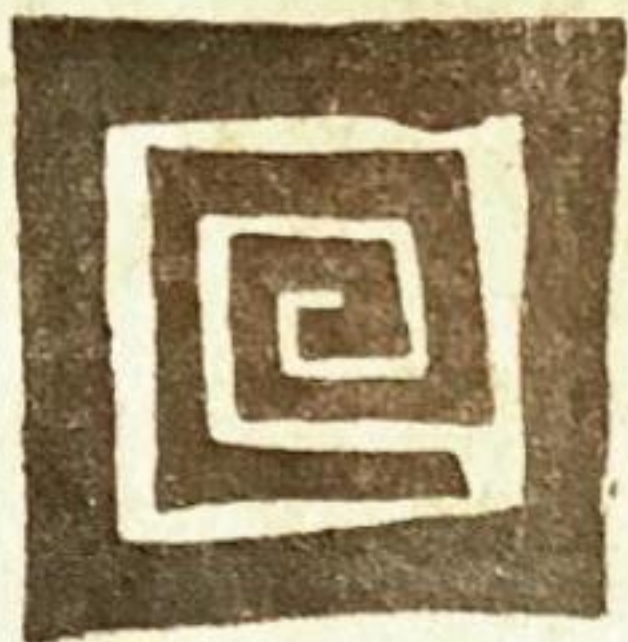
**Chan hòa ánh sáng, niềm vui và yêu thương trong
chủ đề**

BÌNH AN DƯỚI THẾ

● **Mẫu bìa tuyệt đẹp thương của VI VI.**

Phát hành ngày 1-12-74

**Còn một ít trang dành cho các bạn gửi bài đóng
góp trước ngày 10-11-74.**

SINH HOẠT

□ MỘT CÁCH ĐỂ NHỚ...

Lúc 9 giờ 30 sáng Chủ Nhật 10-11-1971 tại Tòa Soạn Tuổi Hoa, anh NGUYỄN THÁI HẢI, AC Nhóm Anh Em Lên Đường sẽ trình bày một phương pháp mới giúp các bạn Học Sinh ghi nhớ các tỉnh VNCH cách nhanh chóng và chính xác.

Đây là phương pháp đã được anh chị em Nhóm AELĐ nghiên cứu áp dụng có kết quả tốt, và hiện đang phổ biến đến các nhóm bạn cũng như các học sinh tại địa phương trong khuôn khổ sinh hoạt thường xuyên của Nhóm AELĐ.

Tòa Soạn thân ái mời các bạn học sinh Trung Học yêu môn Địa và yêu non nước nhà, đến tham dự vào ngày giờ trên. Không cần ghi tên trước.

□ Bút Nhóm HƯƠNG HỒNG:

- Hương thơm ngát tình yêu thương mật ngọt.
- Tiêu biểu về sự tồn tại của tinh thần.

Hương Hồng mong được kết nối với những tâm hồn thơ văn hương thơm, lành mạnh.

Tuổi từ 14 đến 20

Liên lạc về: Lý Anh Quy 131
Hùng Vương Thị Nghè GD.

□ SÁCH BẢO MỚI:

Tòa Soạn vừa nhận được các ấn phẩm dưới đây do tác giả hoặc nhà xuất bản gửi tặng. Xin chân thành cảm ơn, và ân cần giới thiệu với bạn đọc khắp nơi:

VÔ CÙNG

Tập truyện của DÃ HẠC, Nguyệt Quế xuất bản, do tác giả gửi tặng.

Đây là những niềm vui khiêm nhường, đơn sơ từ học đường, những xót xa thầm lặng của kiếp sống cùng những nét tin yêu rạng rỡ của tình người... được tác giả ghi lại một cách chân thành và vô cùng yêu mến.

Dã Hạc là nhà giáo đang dạy học ở Mỹ Tho, thành phố bổi bành của những truyện ngắn trong Vô Cùng.

184 trang khổ 13x19. Ấn phí 500đ.

SUỐI

Thi phẩm của Nữ sĩ TUỆ NGÀ. Bìa của Vi Vi. Tác giả xuất bản và gửi tặng.

Những lời thơ nhẹ nhàng rất đẹp, rất trong sáng và ngọt ngào hạnh phúc của một nhà thơ nữ nổi tiếng.

Toàn tập gồm hơn 50 bài thơ, tất cả đều dễ dàng xúc động và làm dịu mát tâm hồn người đọc, cả những người ít đọc thơ.

100 trang khổ 14x20, toàn trên giấy tốt. Ấn loát mỹ thuật. Giá 500đ.

GIỌT NƯỚC MẮT MỀM.

Tập thơ của VƯƠNG CÔNG ĐÀN và VĂN CÔNG NGUYỄN, tác giả xuất bản và gửi tặng.

Những lời tâm sự của loài ốc nhỏ tâm thường giữa đại dương bao la và đây sóng dữ.

In ronéo trình bày trang nhã.

Thu vàng

Nhã Đảo

Thu trở về

Ừ nhỉ nay thu đã trở về
hàng cây bên phố bóng mưa che
lang thang nhuộm úa từng gân lá
xao xác vàng rơi ta bỗng nghe

Tháng tám

Mặt trời dậy muộn sáng hôm nay
Đem đến chút buồn như mây bay
Pha thêm đậm áo mùa đang tỉnh
Trả lại thời gian thu men say